

309623

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 13 వ తేది శనివారము

NO. 136

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నానునం వత్సర భాద్రపద మాస బహుళ తృతీయ 3.

సంచిక ౧౩౬

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇంనులో కలుపుటలేదు.)

(కృత్రిమ మార్కెట్టులోయందు వాటి కన్నీటికంటెన మిక్కిలి చాకమైనది. మంచి వాడగులది. (1581)

(దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్వాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక మోగ్య తాపత్రమును మైసూరు ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాంజుపత్రమును కమిటీ గార్లు ఇచ్చి యున్నారు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టి కాాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వుముల నండియొ తయారు చేయబడినది. ఇది అన్ని తెలు జనులకును తగినది. తలవెండ్రుక బూడిదోపుటను నిలిపి పెండ్రుకలు మృతవుగాను పల్లగాను వెనుగునట్లు చేయను. ఇరవైయ్యే గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుసంపదండు తలనూనె లన్నిటి కంటెను మిక్కిలి చతుకయైనది. మతీయు బీదలకు భాగ్యరంజకులకు తగినది.

కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెక్కు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్ కలిపినదిని దజావుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవారుగా నియోజకుడు.

ఒక సారి తెప్పించిమాచిన మీకే తెలియును.

శాశ్వతగుహాస్తు ఖర్చులు కలసి 1 బుద్ధి నెల రూ. 0-15-0.

ముఖ్యమనింపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుద్ధిబ్ధి తోను బహుమతి తీక్క ట్టుండుక.

The Keshav Perfumery Works,
147, Abdul Rahman Street, Bombay, No. 3.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel
Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. 4.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5-	1 12
Partridge 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0	1 12
Wagner 3 vols.	3 0
Seamstress in 2 vols. Re 1.	3 0
Margaret 4 vols.	6 0
Necromancer 3 vols. 2-4 0.	1 4
Agnes 9 vols.	3 0
Old London, 3 vols. 2-4 0.	1 4
Mary Stuart 2 vols.	3 0
Pope Joan 3 vols. 1-12-0	1 4
Coral Island 4 vols.	1 4
Kenneth 4 vols. Rs. 3.	1 4
Soldier's Wife 2 vols.	1 0
Robert Macaire in 2 vols.	3 0
Young Duchess, in 4 vols.	2 0
Bronze Statue 4 vols.	2 4
Canonbury House in 3 vols.	3 0
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	7 0
Mysteries of London 13 vols.	12 0
Mysteries Court of London 17 vols.	2 4
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	1 8
May Middleton 2 vols.	3 0
Rye House Plot 4 vols.	2 4
Pickwick Abroad 3 vols.	3 0
Loves of the Harem in 4 vols.	0 10
Young Fisherman, complete	1 12
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 0
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WARE Co.,

535 Post Box 167 (A) Madras. E.

Note

Note

Salicylic Acid

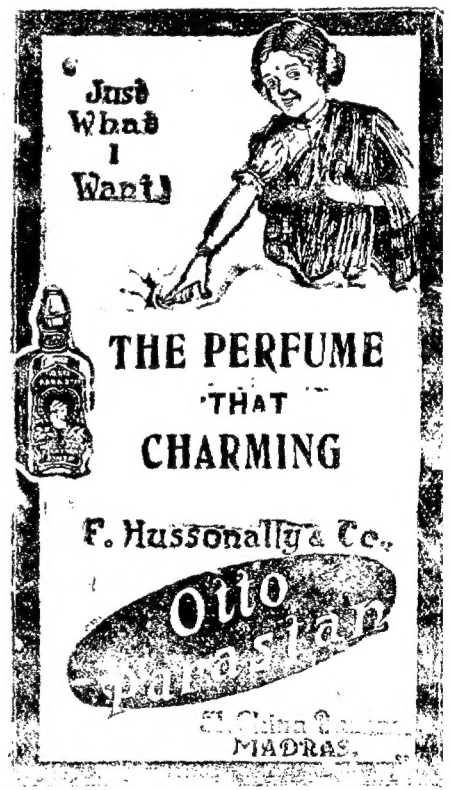
The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

601

Box 12, Madras.

For price & other particulars apply.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, remove congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25 8 (plus postage) this wonderful instrument should be in the hands of every sufferer. See it entitled "Prof. Williams' Treatment of Deafness" containing useful health tips and full particulars of our Conditional Trial Offer, sent free on request. Write today to Rai B. S. Bhendri, M. A., Bataia, (India)

Natural Actina Treatment.

మిక్కిలి ప్రశస్థమైన పరిమళద్రవ్యము

ఓటో దిల్బహారు (జిప్సమ్)

పరిమళద్రవ్యముల కన్నీటికి నిది రాజు

ఇండియాలో నుండి జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల పరీక్షణలను గ్రహించి ఫలితములు నియోజకుడికి.

దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార పరమైనందున గూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగించవచ్చును. తలు విధములగు పువ్వులను నువాసన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు చుక్కలు కేబుకములమీద కేసిన చాలును. అప్పుడే కోవితెచ్చిన పువ్వులకుల వ్యాపించు పరిమళమువంటి పరిమళ మతరిమితముగ వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన నిలచునంత కాలము దురియే పది మళ్లీ ప్రయోగించున నిజమును. వెద్దనైజ (అరబిక్) యొద్దే రూ 2-0-0 మధ్యనైజ రూ 0-12-0 చిన్న నైజ రూ 0-8-0 వి.సి. చార్జి 50-5-0. మిథునమునందు వోరంజివో క్రింది సోక్ ఏకంట్లకు ప్రాంతము.

అంగ్లో ఇండియాను డ్రగ్స్ లందు తెలికల్ కలవెలి.

(D 126 W 100) 165 జమ్మూమసీదు, బొంబాయి.

స్థానికాది వార్తలు

శ్రీ సంగీత శాల:— శ్రీమద్రామంజయము 4-15 గంటలకు గోక్షేపాలలో శ్రీమతి రాజ్యలక్ష్మి యను బ్రాహ్మణ బాలికయొక్క పాటకర్పణ జరుగును.

కృష్ణవిలాస సభ:— ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు కల్లూరియా పురమందిరమున పాంచాలీ శ్యామలదేవి నాటకము నెనుగున ప్రదర్శింపబడును.

తెలిగ్రాఫిక్ నోటీసు:— తూర్పు కుఖముగా కనడాకును బ్రిటీషు వెస్టు ఇండియన్ కును సంబంధించి దీపర్థి తెలిగ్రాఫియలు సగముచార్జికి అంగీకరింపబడును.

రేపాల నోటీసు:— ఆమెరికా యువై టెడ్డు ప్లేట్సు నకును కనడాకును కలకత్తానుండి కనీఫిక్ నుండియు మియగా సంబంధించి రేపాల రేపాలాఫీసులనుండి యీ నెల 15 వ తేదీన కలకత్తా మెయిన్ లో పంపబడును.

జాతీయ విద్యాభివృద్ధి సంఘము:— సహా కార్యదర్శిగారు తిరుచినాపల్లి నెల్లీ పాఠశాల కోరిక ప్రకారమున నొక బాలికా పాఠశాలను స్థాపించుటకు వదిలిసిరి. ఈ విషయ మిపుడు కార్యదర్శిగారి సంఘమువారి యాలోచనలో నున్నది. ఫలోన్ముఖముగా నున్నది.

శ్రీ హనుమద్గ్రంథాలయము నారాయణవరం, (చిత్తూరు జిల్లా):— చిత్తూరునుండిలాభించియు, జనాకర్షియు, దియ్యపురమునకు ఎ. గిల్లటూర్ వారు నారాయణవరములో నుండు శ్రీ హనుమద్గ్రంథాలయము, ఉత్తరవరమున రాత్రిపాఠశాల సంఘమునకు కొన్ని పుస్తకములును, నొక బీజవాయన, ఒక మంచి గడియారమును డిస్ క్రీమనరీ గ్రాంటులో నుంచి, రెండు మందలూపములు నొసగిరి.

వంజాబునకు సహాయము:— ఈవిషయ మైతేపు జరుపబడిన సభను గురించి మరిచెదరేమో మరచకద్దు. నిన్నును చెప్పి పట్టణమున గోక్షేపాలలో వెడ్డసభ జరుపబడి, ప్రక్కనముల మూలమున దర్శియను పోగు చేయబడున, బహులలో చందాలు వసూలు చేయబడున, ఉరేగింపు జరుపుటకును, ప్రత్యేకముగా కమిటీని ఏర్పాటు కావలసింది. మీరును మీ యూరిలో సభ చేసి వంజాబు దేశస్థులకు మీ సానుభూతిని ప్రకటింపును.

పాఠశాల నిర్మాణము:— వెంటనే తప్పకుండా పరిశీలించి దానిని మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట కవశ్యమైన కార్యములను కార్యదర్శిగారు తెలుపుటగాను (వెనెడెంబు జి. ఏ. సర్టిఫికేటు గారు రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి టెట్టి జి. రంగారావుగారు స్పెషల్ కమిటీగా నియమించబడవలెనని 16 వ తేదీన జరిగింది కార్యదర్శిగారు మిటింగులో తాము పాల్గొంటున్నది రిపోర్ట్ జి. జి. ఎస్. రీత్యుగాను నోటీసిచ్చివారు.

కోటివల్లిలో సభ:— ఈ సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 1-వ తేదీన మాయూరి గ్రంథాలయ భవనమున బహిరంగ సభ యొకటి జరిగెను. నాడు కడియాల పద్మనాభకృష్ణగారు గ్రంథాలయము—వాని విధులను విషయమును గురించి యాంధ్రీకమున నొక వ్యాసము చదివెరి. గ్రామస్థులందఱును ఫలహరములు పండితెట్టబడెను. గోపురామస్వామిగారు ప్రార్థన పాఠశాల విద్యార్థులకు వారి యగ్ర శిష్యులట్టి బహుమానముల నిచ్చి—కార్యదర్శి.

దక్షిణ యిండియా వైశ్యసంఘము:— రాజధానియందలి నుత్తర వైశ్య ప్రముఖులలో నొకరగు నాళం-పద్మనాభము శ్రేష్ఠిగారి ఆకాలమరణమునకు శోచనీయమును, విశేషించి, వైశ్యసంఘమునకును సంబంధించిన వ్యవహారములను, వారసుల రాత్రికు కాంటి ననుగ్రహించి భగవంతుని ప్రార్థించి, శ్రేష్ఠిగారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుటకొరకు రేపు ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు కాళికెట్టిపల్లి నాగారము సభమున వైశ్యపాఠశాల మహాసభ జరుపబడును.

జెయిల్ కమిటీ:— (ప్రావిన్సియల్ కాలిగ్రెన్ కమిటీ) వారు కడప 1-వ తేదీన సమావేశమైనప్పుడు జెయిలుల స్థితిగతులను పరిశీలించి సాక్షులను నిర్దేశించు నిమిత్తము ఈ క్రింద పేర్కొన, ఒడినవానిని ఒక కమిటీ మెంబరుగా నియమించెరి:— ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు, జి. ఎస్. అరంజేలు, దివాన్ ఒహుదూర్ పి. కేశవశ్రీ, డాక్టర్ యూ. రామరావు, జి. వేంకటరంగారావు, ఎస్. రాజగోపాలాచార్యుర్, మహమ్మద్ సాదల్లా బాబ్బా సాహెబు, ఎస్. కృష్ణస్వామి శర్మగారు.

మదరాసు ఇంటి బాడుగలు:— 15 వ తేదీన జరిగింది కార్యదర్శిగారు మిటింగులో ఈ క్రింద పేర్కొనబడునకు పాల్గొనెదమని శ్రీ, సి. శేకారాచారిగారు నోటీసిచ్చివారు, “నిరంతరము అద్దెపెచ్చెడి యిండ్లలో కాపురముండి సాధారణస్థితి మంతులకును పేదలకును సౌకర్యము కలిగించు నిమిత్తము హెచ్చుబాడుగలవలసి కలిగింది జనవర్తమానుల క్రింది చుటకును ప్రభుత్వ శాసన వనశ్యముని కలంచి కార్యదర్శిగారు బాంబాయి రెంటు అట్టవంటి యాప్తును వెంటనే కాసిం కవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.”

ఒక స్మరణ విషయము:— కీర్తిశేఖరైన నాళం పద్మనాభముగారి వియోగమునకు చింతించుచు తమ సానుభూతినివారి కుటుంబమునకు తెలుపుటకు యునిసిఫల్ వైర్సును పోలిసెట్టి ఆహ్వానావు టెట్టి జి. ఏ. గారి యధ్యక్షత క్రింద ఆర్గనైజేషన్ సంఘ మక్షమున విశాఖపట్టణములో జరిగిన వైశ్యపాఠశాలలో కర్మనాథముగారి ఉత్తరమునకు సంఘ కార్యాలయమున కట్టించుటకు వారి యాత్మకాంతికి పేదల కన్న ప్రదానము గాదించుటకు తీర్మానింపబడినది. ఆపత్తి వివిధ వందాలు చేయబడెను. అది సంఘాపాద్యమై, జి. ఎస్. దుర్గారావు గారు కంప్రియముగా తెలుపుచున్నాడు.

ఆంధ్రవక్తృత్వ పరీక్ష:— చెన్నై రాంధ్రసభ విద్యార్థిగారి పక్షమున ఈ నెల 28-వ తేదీ యాదివారము నాడు సభాధివనమున ఆంధ్రవక్తృత్వ పరీక్ష జరుపబడును. ఆంధ్రీక శిక్షితులందఱును పాల్గొనెదమన్నాడు. కాని, ఆంధ్రసభవారికల న నిరంతర పూర్వ మేదిభయమున ఒహుమానము పొందినవారు ఈ పరీక్షకు పాల్గొనెదమన్నాడు. కృతార్థులైన మొదటి యింపురకు చెట్టియొక బంగారు పతకము బహుమతిగా నొసంగబడును. పాల్గొనేవారుగారు ఈ నెల 25-వ తేదీనా కల కార్యాలయము చేరునట్లు తమ దరఖాస్తును పంపవలెను. కార్యదర్శి గోపాలరావు విద్యార్థిగారి ఫోటోను, చెన్నై రాంధ్ర సభ, బ్రాడ్వే, మదరాసు,

శ్రీ రామ గ్రంథాలయము కోరుకొల్లు, కైకలూరు తాలూకా:— మా గ్రామములో సర్వాధికారము తుక్కుటను తెట్టింది 1-కి శ్రేష్ఠ పాటి కుంరి అద్దెను కర్మకు చొక్కిన అమ్మించు చున్నాడు. ఇటువంటి సమస్యమును గలగ జేసిన మాత్రాలా కా తనాఫీయారు గారకు వక్రలంక లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగా రెండును కండ్లులు. ఈ ప్రాంతముల బీదజనుల చాలసంఖ్య మింపుచున్నాడు. ఈ

భాగ్యపుకొట్టును కాత్రిక మాసాంతము నకును నుండే యేర్పాటు చేయించెదెడల బీదజనులు నుఖముట కాన్పద మగును. వ్యవసాయ కరణము పోవుటకే కార్మిక సంఘముల వారందఱికి కూలివోరుకులెడు. గరన్న మొట్టు వారికలపుర కోడ్లకులను ప్రారంభించ జేసియెడల కార్మికులు నుఖముగా జీవింపగలరు. (కార్యదర్శి)

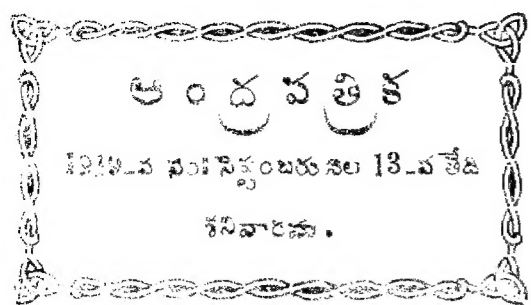
శ్రీకృష్ణ దేవరాయ పుస్తక భాండాగారము, పెనుగొండ:— ఈ నెల 8-వ తేదీ సాయంత్రము ఈ యూర నుండు శ్రీకృష్ణ తేరాయి పుస్తక భాండాగారముయొక్క 5-వ సంవత్సర శత్రువును జరిగినది. జి. శేకారము పిళ్ళె గారు అగ్రా ననాధిపత్యము వహించెరి. కార్యదర్శి గతవత్సరపు నివేదికను సభ్యుల కెట్టింగించెను నాగపూడి కృష్ణసూర్యయ్యగారు తిగ్గిన సోమయాజి జీవితమును కవిత్వముగూర్చి విపులముగాను, మృదదురంజనముగను నుత్సాహించి సభాసదులు నానంద పరీకులజేసిరి. పంతులవారు బ్రాహ్మమైన వెంకటకర్మయ్యలకు వరించి సభ్యులు సోమయాజి కవిత్వమునందలి మృదుర్యమును గ్రోలజేసిరి. కార్యదర్శి యువ బ్రాహ్మణములను ప్రేమములా లంకృతుల జేసెను. వెనుక శ్రీమత రొడ్డును రంగారావు గారు ఉపకార్యదర్శులకు కృష్ణభాగ్యరక్షణకు కందనము లప్పించిన పదవ సభ చుగిసెను.

వంజాబు ఇండెమ్నిటీ బిల్లు:— కడప 12 వ తేదీన మదరాసు లిబరల్ లీజు ఆఫ్ఫైసులు 50. పి. ఎస్. శివస్వామయ్యగారు ఈ క్రింది కంట్రీ వార్తను (1) రాజ ప్రతినిధిగారి యాంతరంగిక కార్యదర్శికి (2) లిబరల్ లీజు డిపార్టుమెంటు కార్యదర్శికి (3) గౌ. 15 డిప్యూ చాచాగారికి (4) గౌ. పండిత మదలమోహన మూలస్యగారికి (5) గౌ. బి. ఎస్. శర్మగారికి పంపెరి.

“వంజాబు ఇండెమ్నిటీ బిల్లు నువనంబరించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుడెడల ఈ సందర్భము నేనోయొక కాసన మనశ్యముని కలంచు నెడల, కమిషనువారి విచారణ జరుగుటకును ప్రీవీ కౌన్సిలు అప్పీల్స్ రివ్యూచేషుటకును లోకల, బిల్లును నిలిపివెట్టుటకు బయలుగా, సంబంధించిన యువోగులమీద జేదిపమైన చర్యయు తీసికొనబడవలెనని విశేషిపెట్టునట్లును ఈ కారణముచే బాధితులను కాలదోషము బాధింపకుండునట్లును చట్టమును కాసింపరచుచునీ మేము నూదించుచున్నాము.”

ఆంధ్రవాక్తృత్వము: ఏరేకలింగము పంతులుగారు:— రాజధానిక కాలము సంబంధించిన ఆంధ్రీ భాషాభివృద్ధిని సమాజము వక్షమున కాకినాడు నాగేశ్వర రావుగారి యాధిపత్యముక్రింద ఈ నెల 9 వ తేదీన ఒకసభ జరిగినది. ఒక భాషాభివృద్ధి యాజమాన్యముక్రింద మట్టియొక భాషాభివృద్ధిని విషయమై చర్చించుటకు సభ్యులు మిగుల నుత్సాహముతో నుండిరి. ఉపవాసముడైన జి. ఏ. కిరగతి విద్యార్థి యం. నున్నారావుగారు పంతులుగారు వాక్యమునకు కొనర్చిన నేరుగూర్చి విపులముగా చర్చించుచు నా మహామహుడు సంఘమున కొనర్చిన మేమునా క్లాపూపాత్రుని నుడిసి. ఏరేకలింగముగారే ఆంధ్రభాషమున సరలము శ్వరరీతులములకు మంచి గద్యము హాస్యరసముల వ్యాసములను ఉపవాసములను నాటకములను కృత్తి చేయుటకు మొదటివారిని వ్యాసమునందు చెప్పి. అంతట సభ్యులు ఏరేకలింగముగారి వట్టుదలను సద్భావమున దేశభక్తిని భాషాభివృద్ధిని కొనియాడిరి కరకాళ్యములతో సభ సమాప్త మయ్యెను.

భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతు లే. (1045) ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద బోధములు అద్వితీయములు. వేనవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి జీవామృతము 1 అమృతామలక త్రైలము జంబీర సాయనం వంచానన లేపము 6 ఔషధము 8-4-0 6 ఔషధము కల సీసా 1-0-0 ఉష్ణాదుల బోగొట్టును తామర నలును 8 ఔషధము 1-12-0 8 ఔషధము కల సీసా 0-8-0 సీసా య్య. 0-10-0 దక్షి య్య. 0-10-0 ఈ పండితులవారి దివ్యోషధము లింక ననేకములు గలవు. ప్యాకింగు - పోస్టేజిపుల్లు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము. రింటి విలాసము: మనోజయ, అయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు. వండిట్, మదరాసు. 55, ఆచారప్పకో నిగ్గ, మదరాసు.

సంస్కరణ విచారణ సంఘము

జాతీయమహాసభాకక్షమన కక్షలుగాను మూఢవరావుగాను జుగులేకను క్షిప్రకాశము చేర్చునముల వనువెంది సంస్కరణమును గోరి. అధికవ్యాపారము రాష్ట్రవ్యాపారము ఏకాంగ మంత్రిత్యము నామ్రాజ్యరాజ్యాంగములందు ద్వి రాజ్యాంగమును జాతీయవాదులు గోరి. కటేలు మూఢవరావుగాను ద్విరాజ్యాంగకద్దరిని నిరసింది. లోకమూల్య తిలకుగాను వారి సామ్రాజ్య క్రమమునందు జాతీయవాదులను సమర్థించినను బాధ్యతాయుత పాలనము క్రమ వికాసమును బొందుటకై ద్విరాజ్యాంగమును స్థాపించుటకు సమ్మతించిరి. విచారణసంఘము తిలకుగారి చేమియును క్రశ్మిలు చేమియును ఉల్లంఘించి రని తెలియుచున్నది. మహాశయుని కట్టగల నిరాదరణ భావమే దీనికి గారణం జై యుండును. మితవాదులు రాష్ట్రములందు స్వతంత్రమును గోరుటయందు జాతీయవాదులకు వెనుకబడినను నితరవిషయములందు జాతీయవాదులకు వెనుకబడి లేదని తెలియుచున్నది. రాష్ట్రములందు ప్రజాయుత్తరీషయములను నిర్ణయించుటయందు విద్యకరిశ్రమలు భూమిసింధు ప్రజాయుత్తరీషయములుగ నుండివలయు నని మితవాదులు గోరి శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, రామచంద్రరావుగారు మితవాదుల సిద్ధాంతమును బాగుగ సమర్థించి రని తెలియుచున్నది. రామచంద్రరావుగారు శాసనమున కనుబంధములైన నిబంధనలకును నితరవిషయములకును సంబంధించిన సాక్షి క్రమముల నత్యంత సమర్థతతో వ్రాసి విచారణసంఘమునకు సమర్పించిరి. జాతీయ స్వరాజ్యకక్షమున సామ్రాజ్యక్రమమును సమర్థించిన బెజంతుగారును ద్విరాజ్యాంగమును సంగీకరించి నది. బెజంతుగారు నిందలను మామణిలను గమనించక అత్యధృతమైన సేవను జేయుచున్న దని సంతకు నిజాము సింగుగారు చెంచయ్యగారు మొదలగువారు వ్రాసిన లేఖలు తెలుపుచున్నవి. బెజంతుగారి కిండ్లండు నందుగల నలుకుబడియును ఆపే ప్రజ్ఞయును కార్య నిర్వహణ సామర్థ్యమును భారతదేశ సేవకై వినియోగించుచు ధన్యవాదములను బడయుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రజలకు భారతదేశ సమస్యలందభిరుదిని బుట్టించుటకు బెజంతుగారి ప్రయత్నములు విశేషముగ దోడ్పడుచున్నవి. బెజంతుగారి నేకములైన యువవ్యాసముల నిచ్చుచున్నది. ఇతర భారతీయుల కిచ్చుట కవకాశములను గలుగ జేసినది. బెజంతుగారి అభిప్రాయములతో నేకీభవించని వారైనను వామో చేయుచున్న సేవను అంగీకరించ గలరు. భారత స్వరాజ్యసమితి కక్షమున సి. పి. రామస్వామయ్యగారును బాగుగ సామ్రాజ్యము నిచ్చి రనియును నై డెన్హాము క్రభువునకు బ్రత్యుత్తరము నిచ్చుటయందు చాకచక్యమును చూపిరి యను తెలియుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులు రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమునందు మితవాదులతో నేకీభవించినటులు వారి సామ్రాజ్యక్రమములు తెలుపుచున్నవి. జిన్నాగారు మహమ్మదీయుల కక్షమున

నిరుపమానముగ సామ్రాజ్యమును నిచ్చినటులు తెలియుచున్నది. విచారణసంఘసభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు జిన్నాగారు మంచి సమాధానముల నొసంగిరిని తెలియుచున్నది. భారతఖండమునుండి సామ్రాజ్యము నిచ్చుటకు వెల్లినవారియందు బ్రాహ్మణేతర సంఘ క్రాంతిధులు వారి పోషకులైన యూరపీయును సంఘసభ్యులును మాత్రము సంస్కరణములకు ప్రతికూలములు దెలిపిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నొసగినగాని సంస్కరణములను నొసరుట యను చింతమరి రెడ్డిగారునుగాను మొదలగువారు తెలియజేసిరి. వీరు యూరపీయును సంఘసభ్యుల మా యోచనములకు లోబడి దేశమునకు జేయుచున్న యకరాధమును గ్రహింపజాలకపోవుట సంతాపకరము. చక్కెరై కెట్టి చెంచయ్యగారు సామ్రాజ్యములు బ్రాహ్మణేతర క్రాంతిధుల వాదమును నిస్సారము చేసినది. యూరపీయునుల సామ్రాజ్యము కొంత ప్రతికూలముగ నున్నను మొత్తముమీదను మాంటుఫర్డ్ విధానమున కనుకూలముగ నున్నది. రెడ్డినాయుడు గారివలె వెల్లిగారును ససేమిరా యనిరి. కజలయందు సంస్కరణములకట్ల నభిరుచి లేదని వాదించిరి. కాని వారివాదమును సీమాక్రభువు చెమత్కారముగ ఖండించి వారి నోటనే వారి భావములను మార్చుకొనునటులు చేసిరి. సర్. హేన్రీస్టిఫెనుగారును వెల్లిగారి త్రోవను ద్రొక్కిరి. సర్ మైకేలు సాధులు సంస్కరణముల పట్ల సంపూర్ణమైన సానుభూతిని గనుపరచిరి. విద్య ప్రజాయుత్తరీషము జేసువలయునని వారు జంకులేకను దెలిపిరి. ఈ భావము పూర్ణముగ వారి విశ్వవిద్యాలయ నివేదికయందు స్పష్టముగ నున్నది. సర్ స్టాన్లిషు భారతఖండమున కార్థిక స్వాతంత్ర్య మొసక వలయునని తెలియజేసెను. కార్మికేలు క్రభువు సామ్రాజ్యము స్వనిధములను జ్ఞాప్యముగ నున్నది. రెండురాష్ట్రములకు గవర్నరుగ నుండిన కార్మికేలు గారి భావములు సమాదర చేయవలయును బాధ్యతాయుతము లనియును ప్రాజ్ఞ లంగీకరించ వలసి యుండును. కార్మికేలులు క్రభువు విద్యాశాఖ ప్రజాయుత్తము చేయవలయుననియును, గ్రాండుమిటి కద్దతి వనికిరాదనియును, శాసనసభల కసభికార సభ్యుడు అధ్యక్షుడుగ నుండుట శ్రేయస్కరమనియును, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మనవసరమనియును, ద్విరాజ్యాంగ విధానము సాధ్యమనియును, ఏకరాజ్యాంగ మంత్రవర్గ ముండవలయుననియును, సంస్కరణ విధానమును సుకుచితము చేయుటకంటెను విశాలము చేయుట శ్రేయస్కరమనియును తెలిపెను. హిందూదేశ బాధ్యతను వహించినవారును వహించదలచినవారును స్వప్రయోజన కరాదులుగానియెడల విశాలమైన సంస్కరణములే దేశ కాల పాత్రావసరములకు దగియున్నవని యంగీకరించుచున్నారు. మాంటుగారి భావములు మారినది మారనిది ఎవరిని తెలియదు. కాని వారు బాగ్రత్తగ విచారణ నాటకమును నాడించుచున్నారని పరిశీలన మువలనను విశద మగుచున్నది. నాటకమునందన్ని భావముల వారు పాలుగొనినను మితవాదులకు ప్రాబల్యము గలిగినదని గ్రాహ్యమగుచున్నది. జాతీయవాదుల సామ్రాజ్యములను స్వరాజ్యవాదుల సామ్రాజ్యములను మధ్యమధ్య చేర్చి మితవాదుల భావములకు ప్రాముఖ్యత గలుగ జేయబడినది. అక్టోబరు మొదటి వారమునందు నాలుగైదుదినములు సామ్రాజ్యము తీసికొనబడు ననియును పిదప విచారణ ముగియునని

యును తెలియుచున్నది. విచారణ వర్తవసానము మాత్ర మిదమిత్త మని నిర్ణయించుట కవకాశము గలుగుట లేదు. ద్విరాజ్యాంగకద్దతి యవలంబింపబడును. మంత్రవర్గము రెండుభాగములు గాక నేకముఖముగ బనిజేయవచ్చును. విద్య కరిశ్రమలు ప్రజాయుత్తరీషములందు జేర్చవచ్చును. స్త్రీలకు నియోజకాధికార మేర్పడవచ్చును సామ్రాజ్య క్రభుత్వమునం దేస్వల్పాధికార మునో ప్రజాయుత్తము చేయవచ్చును. పార్లమెంటున కే విధమైన క్రత్యవాయము గలుగకున్న నవంబరునందు శాసనము ప్రవేశపెట్టబడుననియును జనవరియందు శాసనము బహిష్కరింపగుననియును నమ్మవలసియున్నది. శాసనము భారతీయుల యా కాంక్షలకు దగకపోయినను మహా కష్టస్థితియందు మాంటుగారు శాసన నిర్మాణమునకై చేయుచున్న ప్రయత్నములు వారి శక్తి సామర్థ్యములకు నిదర్శనములు.

డక్కా విశ్వవిద్యాలయము

డక్కా విశ్వవిద్యాలయ శాసనము నుకపాదించుచు విద్యాశాఖాంగ మంత్రీ పాళిగారు చేసిన ప్రసంగము విషయమును స్పష్టము చేయుచున్నది. డక్కా విశ్వవిద్యాలయ సమస్య కదియై దేక్షనండియును నూగులాడుచున్నది. నేటికే విమోచనము గలిగినందులకు ప్రజలు సంతసించ వలసి యుండును. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ నివేదికము పూర్తిగ జప్పించబడునంత వరకును రాజ్యాంగ సంస్కరణములు అయింపకు వచ్చునంత వరకును కాశీబజారు మహాగాజుగారు గోరినటులు నిరీక్షించి యుండవలసిన యవసరము గనుపించును. ఈ చిత్తు చట్టము శాసనముగటకు కొంతకాలము పట్టును. ముందు గలుగ గలయును భవము ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును సవరించవచ్చును. పాళిగారు సూచించిన నిర్ణయములు విద్యాశిక్షణ విధానమునకు కాలక్రమమున నూతనాకారము నొసగ గలవు. డక్కా విశ్వవిద్యాలయము ఏకవిద్యాలయముగ నుండునుగాని అనేకవిద్యాలయ పోషితమైన విశ్వవిద్యాలయముగ నుండదు. ఈ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మితరదేశములందు స్థాపితములైన నూతన విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణములను బోలియుండును. విశ్వవిద్యాలయపాలనాధికార మిప్పుడు వాడుకయందున్నరీతిని సభికారులయందు గాకను విశ్వవిద్యాలయాధికారులందుండును. ఉపాధ్యాయుల నియంత్రణను విశ్వవిద్యాలయమునందుండును. అధికవిషయములందు విశేషమైన స్వతంత్రమును గలిగియుండును. ప్రతినిధులసభ విశ్వవిద్యాలయమును బరిశీలింపను నవసరమైన నియమములను జేయుచుండును. దీని క్రింద నొక కార్యనిర్వాహక సభ, ఒక విద్యాశిక్షణ సభ యుండును. విశ్వవిద్యాలయమునకును ఇంటర్మీడియేటు తరగతుల బోధనమునకును నేవిధమైన సుబంధమును నుండదు. విశ్వవిద్యాలయమును దానియందు దభిరుచి గల యుపాధ్యాయులును ప్రతినిధులును పాలించుదురు కాని ఏసంబంధములేని యధికారులు పాలించరు. ఇది జాతీయ విద్యాశిక్షణమున కవసరమైన సాధనముగ నున్నది. ఇతర కళాశాలల కీ విశ్వవిద్యాలయముతో నేవిధమైన సంబంధము గల్పింపబడునో దానినిబట్టి ఈ నూతన విశ్వవిద్యాలయయోజనయోగము నిర్ణయము గావలసి యున్నది సీతానాథరాయుగారు ఇతర కళాశాలలను ననుసంధానము చేసుకొనుటకు విశేషమైన యవకాశము లుండవలయునని తెలిపిరి. ఈ విష

యము సందిగ్ధముగనున్నది. దుర్భరమైన కల కల్తా విశ్వవిద్యాలయ భారమును సహ్యము చేయుటకు రెండు విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుట యత్నం తావనిరమని అందరును గ్రహించుచున్నారు. సర్వజనాంగీకృతమైన విషయమునందు కాలహరణము చేయుట ప్రయోజనకరముగాదు. హాఫీగారు దెలిపినటులు సాధ్యమైనంత త్వరలో డక్కా విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట ధర్మము. దుర్భరమైన చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ భారమును తగ్గించుటకును నాంధ్రులకు విద్యాసౌకర్యముల నొడగూర్చుటకును నాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపన మనసరమని శ్రీవిల్లింగ్డు ప్రభువునకు ప్రజలు విన్నవించి కామితార్థమును సాధించెదరు గాత!

కార్మికమహాసభ - గనులస్వామ్యత్వము
కార్మికమహాసభయందు గనులు జాతీయాస్తిగ నుండవలయునని 44,78,000 సమృత్తులతో నంగీకరింపబడినది. ప్రతికూల సమృత్తులు 77,000 తెలుపబడినవి. వారి గణకుడు లేనందున 3,90,000 మంది సామాన్య కార్మికులు వారి సమృత్తులను లెక్కింపలేదు. కార్మికుల యథాసభము మంత్రితో సాక్షాత్తించి బొగ్గువిచారణ సాధువు నిర్ణయము లాచరణమునకు దెచ్చుటకు సాధనములను నిర్ణయించవలయు ననియును ప్రస్తుతము క్రత్తయోచరణ మనవసర మనియును, దార్జన్య మసంగతమనియును తీర్మానింపబడినది. ఇంగ్లాండునం దన్ని ప్రతీకలును కర్మకారుల తీర్మానమును నిందించుచున్నవి. డెయిలీ మెయిలు ప్రతీక క్రత్తయోచరణమునకు దేశ మంగీకరింప దనియును మెయ్యుప్రతీక కార్మికుల తీర్మాన మాచరణముగాదనియును వ్రాయుచున్నవి. లాయరు జార్జిగారి విషయమును నెటులు నిర్ణయించగలరొ తెలియకున్నది. కార్మికులకును ధనాధిపతులకును ప్రబంధమైన కలహ మానన్నమై యున్నదని వర్తిస్థితులు తెలుపుచున్నవి. అన్ని కక్షముల వారును వాసన్నమైన మహాపద్రవము నుండి దేశమును రక్షింపవలసి యుందును? ధనవంతులకును కర్మకారులకును ప్రతిఘటనము వృద్ధియగుచున్న విధము కర్మకారుల తీర్మానము విశిష్టము చేయుచున్నది. బొగ్గుగనుల స్వామ్యత్వ నిర్ధారణమొనరే ప్రస్తుత ప్రభుత్వ ప్రాణ మార్ధాపడియున్నది. ఏదినమునం దైనను ప్రభుత్వము కూలవచ్చును

మాలవ్యగారి తీర్మానము నిరాకృతము
పంజాబు విచారణ సంఘమును గురించి మాలవ్యగారి రుచపాదించిన తీర్మానము తలచిన రీతిని సభ్యులచే నిరాకరింపబడినది. సర్ విలియము విన్సెంటుగారి సంభాషణము సంతృప్తికరముగాదు. పంజాబునందు యూరపీయను లనుభవించిన కష్టములకు ప్రజలు కితోపాత్రులు. పంజాబు నందలి మహాపద్రవసిద్ధిని ప్రజలు గమనించిరి. ఉపద్రవదశయందును నుపద్రవము పోయిన తరువాతను వేయబడిన శిక్షలు కఠినము లనియును జరిగిన చర్యల శాస్త్రీయము లనియును ప్రజలు తలచుచున్నారు. మార్షలులా కరిపాలన ఫలము తెలియనపుడు దాని ప్రవేశమును ఖండించు టెటులా సర్ విలియము విన్సెంటుగారే తెలుపవలసియందురు. ప్రజాభిప్రాయములు తప్పయిన దిద్దుటకు సాధనము ప్రజలకు విశ్వాసముగల న్యాయసంస్థాపనము. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు విశ్వాసముగల విచారణసంఘమును స్థాపించిన బ్రిటిషు న్యాయమునందు ప్రజల విశ్వాసము ప్రజలమై యుండగలదు.

చెంచయ్యగారి సాక్ష్యము
జాతీయ మహాసభాకమమున నాంధ్రరాష్ట్రీయోక సంఘమువారు కంపిన చెంచయ్యగారు వారి విధిని శక్తివంచనలేకను జేయుచున్నారని మొన్నను ప్రచురింపబడిన లేఖ తెలుపుచున్నది. చెంచయ్యగారు కుటుంబాలమును బూనకను వ్యక్తుల సాక్ష్యమును యధార్థముగ వర్ణించెను. “ఇంగ్లాండు దేశమున మితవాదులు తీవ్రవాదులగుచున్నారు. అతివాదులు మితవాదు లగుచున్నారు.” అను వాక్యములు యధార్థసిద్ధిని దెలుపుచున్నవి. దేశానవరమలను బట్టి వారు ప్రెసిడెన్సి అసాసియేషను కమమున సాక్ష్యము నిచ్చియుండిరి. ఆ సాక్ష్యమును దేశక్షేమమున కవసరము. ఆంధ్రరాష్ట్రీ విషయమై చెంచయ్యగారి యీక్రింది వాక్యములు కొంత సంతృప్తిని గలుగజేయు గలవు.

“ఆంధ్రరాష్ట్రము విషయమై నేను చెప్పదలసిన దానిని బ్రాహ్మ యజ్ఞులసినదని, కమిటీవారు నన్ను కోరినారు. దానుచంద్రరావుపంతులుగారితో సంప్రతించి, దీనిని రియాయేజుచున్నాను. దీనిని, సోమవారమునాడు దాఖలు చేయుదును.”

భాగ్యం ఫరీకా సరకు తూర్పు బంగాళాదేశమునందు ఆస్పానానందు ఆనేక దొంగకేసులు కార్యములం దారి తేరిన వాడు. జానికేన చెప్పినవారికియే ప్రారంభ దేశముల తొని ప్రజలను గజగజాడు చుండెదాడు. 18 మాసములక్రిందట సరకు ప్రెసిడెన్సీ జెయిలులో నుండి తప్పించుకొని పారిపోయెను. అట్లు పలా యన మైన నెను కనకదుమరల కేకమందికేర్చి బండిపోటు దొంగతనము వారంభించెను. ఇటీవలే పోలీసువా కిటిని షరికొంతమంది దొంగలను పట్టుకొన గలిగి జోగ్రా సెమన్సుజడ్జి వారిపై పోలీసు వాడు తెచ్చిన కేసులను విచారింపి భాగ్యంకు యాజ్ఞజ్యు ద్వీపాంతరవాసశిక్షమును తప్పక వారికి 7 ఏండ్ల ద్వీపాంతర వాసశిక్షమును విధించిరి.

బొంబాయి శ్రీమతి వానిటా విశేష మందిరముం దిటీవల గౌరవ బహిరంగసభకు గావించి ఫిజీవీవులం దింకను నిర్బంధ ప్రాంతక బద్ధతనందుటను ఖండించిరి. ఫిజీజీమ మహతా సలి సభాధికత్వమున బహింపి హిందూజాత ప్రభుత్వమువారింతర కొనసాగించు వహింపమును కృష్ణజీయ తెలిపి ఫిజీ ప్రభుత్వమువారు భారతను కార్మికుల బంధక ప్రాంతమున రద్దు చేయుటకు గూడ తగిన సహాయము గొనవలసివలయునని చెప్పెను. బంధక ప్రాంతము నమ్మతింప వలయునని డి. వెటిటు సలి ఒక తీర్మానమును పాదింపి ఆద్యప్రతిక మందిరంక, కాలము భారత శ్రీమతి కళంక మసోలదని చెప్పెను. ఫజల్ భాయి కరింభాయి సతీయ మరికొందలము తీర్మానమును బలపరచిరి. ఆస్ట్రేలియా శ్రీమతి ఫిజీ ద్వీపముందలి భారత శ్రీమతి కొనసాగించుచున్న సహాయమునకు వారికి కృష్ణజీయ తెలుపుచు వరియొక తీర్మానము చేయబడెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము: కల్యాణనది కుత్తర ప్రజాతన విశేషము లేనియంతపు డక్కానగరమును వారిపై దివ్వడే విధికి వెట్టుచున్నారు. కల్యాణ నందలచుందలి దాడిదారులతో కొంత పోరాటము సంభవించెను. వీరాయుధుల వశము స్థానమును నెమ్మదిగనున్నది. నిన్నటిదినము ఆవుకటాచీ దేశమందలి మెయిలరు వరకును వైమానికులు పరిశీలించుచుండగా కొంతమంది వారిపై గులలను గాల్చిరి. వైమానికులు బాంబులతో ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి. ఫోర్టు సాండిమాను సమీపమున కొంతమంది వరీ దాడిదారులు సంచారము చేయుచున్నారని తెలిపవచ్చెను. షున వైమానికులతో పోరాటంలో విడచి వెట్టెదనని వరీవస్తానం దొక బండి చాల విశేషముగ వ్యాపించి యున్నది. రీకీ వరేదీల ప్రజలను యలలో తెలిపిరి. నొకవరీ వెట్టుచు తొచ్చివై దాడిదారలకులను గానోపునదంతి వ్యాపించి యుండును. ఈమంది సమ్మట కేసును నాధారములేదని తెలిపి నెనుక కొంద వారు గను నానాకుని జననము నాదిభాషను మాపించుచు తన దారిని పోయిరి. వారియంతరే ఆరదంతి కారకులని వారి నమ్మకము.

బి. చెంగారెడ్డి బి. ఏ.
వెల్లూరు పురవాసులగు, బి. చెంగారెడ్డి బి. ఏ. గారు నుకనీధ్యులగు రెడ్డికులమున జన్మించిరి. వీరు జమీందార వరక రాజులయందు జరివి పట్టపరీక్షయందు సిద్ధులై, మేక్సియకు మహావిద్యుక్త నాజీములను రసస్పృహముగను, బొంతిత్వానామగుటలను, ప్రద్యుమిలతో ఈమన ఆకలి నుమగు సామర్థ్యమును గడించెను.
నాటకేతికత్వ ప్రద్యుమిలను, భిన్నభిన్న పాత్రముల హాస్యావహ్యాన సంభాషణముల తానొక్కడే ప్రదర్శించు కాలేమియన సామ్యు.
సాధారణముగా ఒకపాత్రయను ధరించిన కైలాపి కండు ఒక్కయోలు తన నైపుణ్యము నంతకు వినియోగించి తన భూమికను సముదంచితముగ తీర్చుటకును తన కవచముగనున్నది. ఇట్టిస్థితిలో నెను వెంటనే ఆరగు రుండభూమికను ధరించి మొదటిదారివలె ప్రద్యుమిలగుట దుస్సాధ్యము. ఇట్టి కత్తి ప్రదర్శకులతో మాత్రం మగధిని నాటకముల ప్రదర్శించుటలో ఒకదేశ నెప్పుడైనను కొంతకాలము సఫలత గాంచవచ్చును. కాని విశేషభావమును వాంగ్మయమును రెడ్డిగారి వలె ప్రద్యుమిల నైపుణ్యం కొలదిమంది కేగల యంగ్లమునందు ప్రదర్శించి, వనభారతదేశమునకును అందును ఆంధ్రదేశమునకును ఆవారమును కీర్తి గడించు వీరసామర్థ్యము సర్వదా ప్రకట్యము. మేక్సియకు మహావిద్యుక్తములకు ఖండారవాసులకు ప్రతిము దిచ్చియ నెంచుట వ్యాఖ్యానము చేసినది వనయాంధ్రుడే! ఆయనకల నాటకముల నెంచుటను మగు కాలేమున నెట్లు ప్రదర్శించి పేరగాంచినయోను, మన యాంధ్రుడేయగుట ఆంధ్రులయందు తీవ్రమైన యన్నాక మేధాకత్తిని ప్రకటించుచున్నది. చెంగారెడ్డిగారు ఈవెన్నవగ రమునందు కొన్ని ప్రదర్శనముల నీరు నున్నారు. ఆంగ్లదేశము నకీగ తమ వరదర్శననైపుణ్యమును సర్వాంగ సంపూర్ణముగా చేయవల యని సంకల్పించుకొనియున్నారు. ఆంధ్రమును ఆంధ్రాభిమానుల సగు నెల్లవారును వీరిని నమోదిరితి గౌరవించి వీరియధ్యయమును జయ ప్రదము చేయుదురగాక.
క్రిందటివల 18-న లేదీరి బొంబాయిలో బయలుదేరిన “నెల్లూరు” స్టీమరు 7-న లేదీరి మార్సలీసు కరెను.
కర్పూరాని మైసాదాకాళల మోటారు నడపించు నైపులను నడినై తెచ్చినకేసును విచారింపి పూనా శాఖయాధికారి మొదటి కేసును నిర్ణయించి రెండవ కేసును మా 60 ల బయటా నిర్ణయించెను.
అంకణాశీను కార్మికసభకు ఇండియాకరవుల భూనా వారు నెల్లెదరిని అధికారులంతరం కేసుయు తెలుపబోయినను హిందూజాత సంగమభ్యులను ఎన్. ఎం. జోషీగారు ఖర్చులలో నొకరుగనుండునని బొంబాయి (కానికలవత్తి) కు తెలియవచ్చెను.
ఎక్స్ప్రెస్ ఆర్డినరీ గజెట్టు ఇట్లు తెలియబరచుచున్నది:— గ్యాలియరు మహారాణి, కళియారానానా హెబా సింధియా అలిఖాబాద్దను ఈవల 9-న లేదీరి మరణించిరిని వినుటకు రాజప్రతినిధిగా రెంజియు చింతియున్నారు. మహారాణిగారు బి. ఓ. సి. వి బిరుదాంకితులలో నొకరు. (శిరాణిగారియెడల గల గౌరవ సూచకముగ 9-న లేదీ వాగ్ధూరలో 19 గుండ్లకు చేరిరి
రానోపు మహామహంధేయి ఆలహాబాదులో క్రొత్త గానోక ఉర్దూదిన పత్రిక ప్రకటించబడుచు ఆసందచే ప్రసాదను నామాంతరముగల ఘోషిత్రాగ నివాసములకు ఆసందంకు జోషీగారు దానికి సంపాదకులుగా నుండురు. పత్రిక జాతీయ కాదులకును నమలించుచు శ్రీచక్రకర్తయెడల స్వంత రాజభక్తి, కృత్యాభ్యులు, స్వదేశీ, జాతీయవిద్య, హిందూమత్యు యనన్యోకనము, ఇతివృత్తానివాసం దలికా కృత్యాభ్యులు.
పారశీకసింధు కాళా నమిత పురీకేమందలి ఇర్లలు సంస్థానాధికరులు మొయివరసలు, మొయివర ఆస్థానగారము 15-న లేదీరి మార్షాస్టీమరులో బయలుదేరి ఇంగ్లాండున కేగదరు. అచటవాగు శ్రీచక్రకర్తని సందర్శించెదరు. బాగ్దాదు నందలి రాజకీయ కాఫోహ్యోగి నొకడు మోషి. ఇ. జోషీయను గాను వారియంతరం బోయెదరు. వారి వెంటబడి సనేకమంది ఆచార్యులు బోయెదరు. ఆంగ్ల భాషక సాధిక పురూణ మెంతయో మఖ్యముగ వరిగడింక బయలుచున్నది ఆయ ఒకరితే పూరి కాగ్రముచున్నారు.

విశేష కథాంశములు

(నైపుణ్య పరీక్ష)

ఇంగ్లాండు

కార్మికులు, సమైక్యము
ఇతికాథిప్రాయము

లండను, సెప్టెంబరు 11:— ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసువారి వోటును విమర్శించుచు వానోటు తేలికమునందలిని డిక్షనుచున్నదని డెయిలీ గ్రాఫిక్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కానికానుసరణ ప్రభుత్వమునై నది కిత్తికట్టి యుద్ధము ప్రకటించుచున్నదనియు, కేరళను విప్లవకృత్యునియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వోటు సమైక్యములు కంగ్రెసును నెరవేరే యుద్ధము లందఱు వారి నెదిరించెదరని మార్చింగుసాపు వ్రాయుచున్నది.

నిన్నటి సభలో నీయబడిన ఓటులు వ్యాఖ్యలుపై నీయబడినది మామిడుట దుస్సాధ్యమని డెయిలీ గ్రాఫిక్ (వ్రాయుచున్నది.

ఇట్టి ధయంకర తీర్మానములను చాల విషయ స్థితి యేర్పడును. అట్టి కొంతకొంత వోటునెల ఏ మాత్రము రాజకీయ నైపుణ్య మున్నను ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తేలికముల సహాయము గోరుకొనవలయును. అటు వైచి సమైక్యము వద్దటి పరాధూత మైతీయనని డెయిలీ న్యూసు వ్రాయుచున్నది.

కార్మికు లొక ప్రభుత్వము నేర్పవల నుద్దేశించు తేని ధయ పెట్టువద్దలని వీడి వారు వ్యాఖ్యమైన కానికానుసరణ వద్దకుల నలంభించవలయును. సమైక్యము వద్దటి కి తేలికము లెంతమాత్రము సంగీకరింప రని డెయిలీ మెయిలు వ్రాయుచున్నది.

వైపున ప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది — ఈ తీర్మానము జాగ్రత్తగా వ్రాయబడింది. ప్రధాన కుంత్రిని సందర్శించవలయునని యుద్దేశము నది తెలుపుచున్నది. వీ రీ కాగ్రము చేయవలయునని ఏమియు స్పష్టముగ చెప్పలేదు. కాని మేమి విషయమున కాంగ్రెసు వారికి సంగతిని చెప్పవలయునని వ్రాయును. సమాధానము వలన తగిన యంతృత్వ కలగ కుండు నెడల ప్రజానిరసన వారముల మ గు నీ తేలికమున కాంగ్రెసు వారికి ప్రభుత్వమువారిని నిర్బంధించి కార్యములేదు. పార్లమెంటును, తేలికమునందలిని నిర్బంధించవలయును

బాల్బురు గారి యాగమనము.

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 10:— జిన్నా క సభాసభలో బ్రిటిషు ప్రతినిధి బాల్బురు గారు 11 వ తేదీని ఇంగ్లాండును వురలెదరు. వారిస్థానమున నెవరి బ్రిటిషు వారి ప్రభుత్వ ప్రతినిధి గ నెన్నుకొనబడుదురో తెలియదు.

బ్రిటిషు సామికాధికృత.

లండను, సెప్టెంబరు 11:— నిన్నటికొంతకొంత వోటు నందుగుండునా బాల్బురులంగు గా డిల్లు చెప్పిరి:— రాజకీయ విశేషములును పోలికలుటలో వానికాధికారము చాల అలభ్యము చేయుచున్నారని కొంతమంది నిందించుచున్నారు. కాని వానికా బలము సత్యమేకము క తగ్గించుట వాకిష్టములేదు. సంధి సంతకము లన్నియు పూర్తికాకుండు వానికా బలము తగ్గించుట చాలవీలైనది. అంత ఘోరసాహ మింకొకటి యుండదు. సంధియొందనియైన వాటినుండి మిగిలిన సామికాధికార లుచివలము సమాజీకము బాధేమియులేక ఏదీని నీర్వయమును తగ్గించవచ్చునని ఆలోచించుచున్నారు. ఈ విషయములో ననవసరపు కృత్యము చేయుటకు దొరతనమువారుగాని వానికాధికారముగాని అంగీకరింపదు. మరియు నికముందు చాలకాలమువరకు కాంతి నెలకొనును గావున యుద్ధాత్మకృత్యములనే చేయు ముదాని కూర్చుండక నింక నెక్కువ కాల నిర్బంధములతోకముని ఇప్పుడందఱును గ్రహించిరి. వానికా భాగ్యాభివృద్ధి కాకత్యకముగు పారిశ్రామిక ప్రయత్నముల నన్నిటిని వికసింపజేయుటకు వా రన్ని విధముల ప్రయత్నింపవలయును.

హిందూ దేశ సందర్శన నికులు మరలుట.

లండను, సెప్టెంబరు 10:— హిందూ దేశ సందర్శనమును హిందూ దేశమునకు బయలుదేరి నిమిత్తము నెమ్మదిగా రెయిల్లో 12 వ తేదీని సోమవారమున కేగడకు శ్రీకాంతిచక్రవర్తి యనువలెని శ్రీవారి విజయోత్సవోత్సాహ ప్రభు లం

దక్షిణి వంటివెట్టుబడినది. వాటిని వంటివెట్టి కాస్తాల్లో నేనాని వాటినింటికి భద్రముగ గొంపోయి తక్కిన సైనికులకు బంధువులకు వంటివెట్టుబడినది చెప్పెను. ఈ సైనికుల నింగ్లాండులో సర్వత్ర ఆదరముతో గౌరవించుటకును పట్టి సామ్రాజ్యముం దలి సైనికులందఱును వారికి సంతకములతోకముగ గ్రహించిరియు వాకు తెలిసికొనవలసిన దని ప్రచుక్రవర్తి కోరికలు కోస్తాల్లో నేనాని తెలియబరచెను.

ఫిల్లీ సింహాసనము

లండను, సెప్టెంబరు 10:— కర్మను ప్రభువుగారు “వైపున” ప్రతిక కొకలేఖను వ్రాయుచు వానియందు ఓట్లు తెలియబరిచిరి:— కుయుగ సింహాసనమునుగూర్చి కథ అంతయు కేరలము కల్పితమని నేను సంగీధించుచున్నాను. 1747-8 సంవత్సరములో వాకిష్టాగారు చంపబడిన వెనుక వానింహాసనము ముక్కుముక్కులుగా చేయబడినది. ఆ ముక్కులలో కొన్ని ప్రతికము యువఫారిగారి ప్రదర్శనములందున్న సింహాసనములో తేర్చబడి యుండును. ఈ సింహాసనము నిజముగా పూర్వకాలపు మయురసింహాసనమే యగునని, కాకున్న వానిలో కొంతభాగ మైనను నేని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, సంస్థానాధిపతులను ప్రజలను దానిసంపాదించి డిల్లియందు యుట. వ్యాఖ్యము ప్రస్తుతము తెలుపబడిన ధరసమయమునకే యగునని ఇప్పుడున్న సింహాసనము పూర్వము దానిలో నొక భాగముగ మార్చి యుండవలయును.

ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసు.

లండను, సెప్టెంబరు 10:— నిన్నటిసభలో చేయబడిన తీర్మానము సమైక్యములు కరచుటకుగా చేయవలయునని యుద్దేశముతో తేలికది కాదనియు, సభ సాహ్యునింపవలయునని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిపై గల కోపమున నట్టియుడి ననియు, సభవారి విశ్వకాథిప్రాయము లేకటిభలో తెలియగలదనియు కార్మికులలేఖనము వ్రాయుచున్నాడు.

స్టీ మరులు డిక్షనుట.

లండను, సెప్టెంబరు 10:— “మారథా” నను బ్రిటిషు స్టీ మరుల బ్రిటిషుయందు వచ్చుచు వారిలో డంజీనువద్ద లండనునుండి మరలుచున్న “హిందూ దేశము” అను వానిని స్టీ మరులు వాకెను. వాగయందు దట్టముగనుండుటయు వీరి కారణము. మారథా నను ఒడ్డునకు చేర్చిరి. దానిలో 90 గుండ్ల స్త్రీలు ప్రయాణము చేయుచుండిరి. వారందరు హామనకు గొంపోవడిరి. అందఱును తేలికముగ నున్నారని వానిని స్టీ మరుగూడ బాంధువేర్చబడినది. మందర భాగమునకు కొంతవస్తుముగలిగెను.

హిందూ దేశముందలి బ్రిటిషు సైనికులు.

లండను, సెప్టెంబరు 10:— హిందూ దేశముందుండిన బడిన బ్రిటిషు సైనికుల నింటికి పంపించుమిత్తము ఇండియా ప్రభుత్వమునా లేమియోగ్యములను చేయుచున్నదియు ఇండియా కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి. ఆ ప్రకటనము డిల్లు న్నది. వాటియొకవత్సరముకాల్గము వారి సంపుట కాలనింప బడిరియు అందువలన వారికెట్టివస్తుము గలగదనియు సందలు గ్రహించెదరని మాంపేగు గారు విశ్వసించుచున్నారు. ఆ సైనికులు తమంతి నే యుండిపోయిరి వారి యజమానులకు కొనుమండుటచేత తానిప్రకటనము సంతకలసినచ్యెను సామ్రాజ్యమున కత్యవసరమగు కారణములవలననే వారు హిందూ దేశ మందుండి చేయబడిరిని మాంపేగు గా రొత్తిచెప్పిరి.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా, సంధి యేర్పాటులు.

కేప్టౌను, సెప్టెంబరు 11:— ప్రతినిధుల సభవారు సంధిసంగీకరించుట తీర్మానము చేసిరి. 34 గుండ్ల ఆనకులము గను 10 గుండ్ల ప్రతికాలముగను తీర్మానముల గొనరించిరి.

ఆఫ్రికాయందలి ఆసియా దేశీయులకష్టములు

కానానికుబర్లు, సెప్టెంబరు 10:— ఆసియావారి బాధ ను నివర్తింపజేయుట కేర్పరచబడిన క్రొత్తదక్షిణాఫ్రికా సంఘమునకు 65 ఆదివైయిటిగా కేకగ్రీవముగ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. సభ్యులగుటయొక విశ్రాంతియనునామకమున దొనరింపబడిన తీర్మానములను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి కంపుటకు గూడ వారి కధికార ముండునెను.

కనడా

యువరాజుగారి ప్రయాణము.

విన్స్టి వెస్టు, సెప్టెంబరు 10:— కేన్సు యువరాజుగారిని విన్స్టి వెస్టు ప్రజలు చాల హృదయపూర్వకముగ వాడరించిరి. యువరాజుగారిని నీటిహాయిసన గొంపోవుటయే దుస్తు రయ్యెను. క్రొత్త పార్లమెంటునంద నూవట్టనే కష్టముగ నుండెను. అచట ప్రజలు పుష్పంజలలై గుంపులు గుంపులుగ చేరియుండిరి. మరియుకవోట యువరాజుగారు వైచిక దిశకులను జూచిరి. పిమ్మట వారు యుద్ధములో తనయులను భర్తలను బంధులను గొల్పోయిన స్త్రీలను కరస్పర్శమున గౌరవించిరి. ఆదిన మెన్నియో సభలు మొదలగునది ఏర్పాటుచేసుగా యువరాజుగారి రప్పిటికిరి పోయిరి. పిమ్మటయు సతికోధిసక్రముగ నలంకరింపబడినది. రాత్రి తేలికమునముగ నీపములు వెలిగింపబడినది.

యువరాజుగారు తమ యువవ్యాసములో కన్నులు కనడాజాభివృద్ధిని గూర్చి చాలవరకు నొక్కిచెప్పిరి. అది సామ్రాజ్యముంతటికిని రాష్ట్రపుకొట్టుగ నున్నది. ఆ యభివృద్ధి ఏర్పాటుల నొనరించుట కికనై సంతకముకమును ఆలసింపరాదు. యువరాజుగారు మెన్నియో ప్రభుత్వముందరమునకేగిరి. అచట ప్రజలసంతోషమునకు మేరలేదు. అనేక సహస్రసంఖ్యాకులతో కరస్పర్శము చేయుటవలన యువరాజుగారిచేతు లిడ వాపని నిర్వర్తించుట దుస్సాధ్య మగుచున్నది.

ఇంగ్లాండు

నూతన ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

లండను, సెప్టెంబరు 11:— గెయిలిట్ లీరు, వింపు కలంటియన్సు, టుమ్మన్లును అనునీను ఫెయిలు ప్రతిష్టాపనలు కాంగ్రెసుగరములో గాని, మండలములో గాని యుండనూడదని కొత్తగా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

క్రాస్

డిన్నెల సభ.

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 10:— నేను సెంటుజర్మెయి నమాదేశమైన యున్నతసభవారు జర్మను రాజ్యాంగనిర్మాణ సమానందలి 6-వ క్లాజుకు గూర్చి జర్మనులు వ్రాసిన నోటున కేమి ప్రత్యుత్తర మిడుతున్నవని ఆలోచించిరి. జర్మనులెప్పుడోమి యెంతమాత్రమును చాలదని బ్రిటిషు అసభ్యులు చెప్పిన అభిప్రాయముతో వారేకథనించిరి. “ప్రాటోకలు” మిడ సంతకముచేయు నిమిత్త జర్మను ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటున కొక ప్రతినిధి సంవరలమును తప్పలీరు సంతకరకులతో సభ పడని జర్మనుల రాజ్యాంగ నిర్మాణపు యేర్పాటు లన్నియు చెల్లబడెను. రెయినిస్టాగు సభవారు ప్రాటోకలు సంగీకరింప వలయును.

బల్గేరియా సంధి.

బల్గేరియా సంతకరకు లీ నెల 11 వ తేదీని క్వేడి ఓ క్వేలోనున్న బల్గేరియా ప్రతినిధుల కర్పింపబడవచ్చును. ఆ సమయమున ఉత్సవాలు లేమియుండవు. సంధివరకులలో నేనైన ఆటంకము గలిగించునని యుండునని 25 దినములలో తెలుపవలయును. ఇదివరలో తెలిసినట్లు నెల దినము పునమత్రియబడెను. పిమ్మట అయిదు వారములలో సంధిశీత్రమునై సంతకములు జరుగును.

బెల్జియము

బెల్జియములకు సహాయ మావకృత్యము.

బ్రిసెల్సు, సెప్టెంబరు 10:— బేజరులో ఆర్థికమత్రి ఇట్లు తెలియబరచెను. బెల్జియము సహాయార్థ మేర్పరచబడిన కమిషను ఇకమిడ నిర్ణయించును. అందువలన వారికప్పుడు నిలువాయున్నధనమును బెల్జియములో విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థి కృద్ధి నిమిత్త మిచ్చివేయుదురు. 15 కోట్ల ఫ్రాంకులు నిలువాయున్నవని తెలియచున్నది.

రుమేనియా

రుమేనియనులు సంతకము చేయకుండుట

సెంటు జర్మెయికు, సెప్టెంబరు 10:— రుమేనియా యుగోస్లావు ప్రతినిధులు సంతకము చేయలేదు. వారి ప్రభుత్వాధికారులేమియు చెప్పకుండుటవలన వారురకుండిరి. వారి యుద్దేశము లేమియో తెలియబరచుటకు ఉన్నతసభ వారి వారమువరకు కృతనిచ్చిరి.

జనరల్ ఇండస్ట్రియల్ (ట్రేడింగ్ వర్క్స్,
1742 దిన 624 వార్) కంప్రైజర్స్, నెల్లూరు.

భారత శాసనసభ.

పంచాంగ గంధర్వగ్రామములు.

మూలవ్యాసాది తీర్మాన మోదీప్రభులు.

సీమాగర్హణము 12-వ తేదీ భారతశాసన సభ
సభాపతిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. ప్రజ్ఞో
త్తరము లైన మొదటి భారత ప్రభుత్వములో సంబంధము లేని
వారిని సభ్యులుగ నియమించిన కమిషనుకు పంచాంగ గంధర్వ
గ్రామములను గురించి విచారణ జరిపించవలయునని మూలవ్యా
సాది ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును చర్చించిరి.

చందాగాలు ప్రారంభమునందు మూలవ్యాసాది, మరియు
నర్ ఉపరీ వాయుకు భాను గారునంటి కొంతకాల ప్రభుత్వము
మూలవ్యాసాది ప్రభుత్వమునందు అంతములేమి నమ్రున నమ్రు
నమ్రునని చందాగాలు నడిచిరి. పంచాంగములో ప్రయోగించిన
మూలవ్యాసాదిగారిని భిక్షాభిప్రాయము కలిగి నర్ కొంతకాల
నాయకు గారు తమయొక్కయును మానుకొనిరి. దీనినికాదను
వారుండెను. కానున్ననభిలో దీనిని భారత సభిపు దొప్పకొ
నెను. మూలవ్యాసాది ఉపరీ వాయుకు భానుగంటివారి ప్రభు
త్వి ప్రయోగించుట కష్టముకాదు. అల్లరుల విషయము యేర్పర
చిన కమిటీ యందలి సభ్యుల నిర్ణయమునుగురించి జేతమునందు
తానుకాదు కలగలేదు. అందులో మరయొక భారతీయుని
నియమించుట యుక్తము. అందువలన భారతీయులకు తృప్తి
కరముగ నుండును.

మూలవ్యాసాది తీర్మానమును ప్రతిపాదించుట కవసర
ము కనిపించినచు పర్రాన బహదూరు సర్దారు సుందరసింగు గారు
నడిచిరి. భారతీయుని మరియుకరి సంబంధములో సభ్యునిగ
నియమించుటకు వారధ్యంతరము చెప్పిన కాని విచారణసంఘ
మువారు సమరసార్థము రాజ ప్రతినిధిగారికి సమర్పించవలసి
యందును. సంఘముయందు సాక్ష్యమువచ్చుట వచ్చిన ప్రజ
లకు పోలీసువారివలన ఇబ్బందులు లేకుండ ప్రభుత్వమువారు
కాపాదవలయును.

రాజా నర్ రాంపాల్ సింగు గారు తీర్మానమును బల
పరచిరి. ఆగత్యములేకుండ పంచాంగమునందు కఠినశాసనములను
ప్రయోగించిరిని సింగుగారు నమ్రుకము. ప్రజలు బహిరంగముగ
తిరుగుబాటు చేసినది ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట స్వాభా
వికముకాదు. అధికారమువారుమీరి తమ అధికారమును చలాయించు
టయు బాగుండలేదు. పంచాంగవారతమువారు ప్రయోగిం
చినంతటి కఠినశాసనములను విక్రొహపూరితమై యున్న విధం
దు జేతములోనూడ ప్రయోగించుదురని నమ్మకము మీలేదు. పంచాంగమునందు ప్రజలు బహిరంగమున తిరుగుబాటు చేసినది
ప్రకటించుట భారతీయులకు శిశుకదాముకాదు.

భారత శాసన సభ్యులు యెన్నుకొనిన వారిని సంఘ
మునందు సభ్యులుగ నియమించవలయునని నర్. వి. రంగస్వా
మి అత్యంతగా నడిచిరి. సభ్యులు వర్ష వైమ. వ్యూహముల కల్పిం
చ కూడదని రాజ ప్రతినిధిగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసము
లో తెలిపియుండిరి. తమవలన నట్టిది కలగకుండ భారత
ప్రభుత్వమువారును, పంచాంగ వారతమువారును మానుకొన
వలయును.

సుందర సింగుగారు యభిప్రాయముతో శానికారాజా
వారేకభిషికి రాజ ప్రతినిధిగారు సంకీర్తనంబును లన్నిటిని
చెప్పియుండుటచే మూలవ్యాసాది తీర్మానమును ప్రతిపాదించ
వలసిన యవసరము లేదని నడిచిరి.

ప్రభుత్వప్రతినిధుల నర్ విల్లియము విన్సెంటు గారు
మూలవ్యాసాది. మూలవ్యాసాది తీర్మానమును లన్నిటికి సభ్యు
లేకును తమ యామోదమును తెలుపలేదు. ఏమిచేయుట
యొక్కమోయని చాలమంది చాలమువలను తెలిపిరి. వారు
వారు చేసిన నూచనలను ప్రభుత్వము వారంగి
కరించు నది యేలేనిది యే చెప్పట కష్టము. విచారణ సంఘము నందలి సభ్యులను, వారు విచారణ చేయ
వలసిన విషయములను భారత సభిపునతో బాగుగ యోచించి
యే ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. గంధర్వగ్రామములో ప్రాణ
సప్తము కలిగినందున ప్రభుత్వమువారంతయు తగయమున్నా
రు. కాని అంతభయమును లేదని కొందరు చెప్పియుండుట ఆ
కాభంగమును కలిగించకమాను. భారతీయులలో కలిగిన పొ
బియ్యమును గురించి కొందరు పట్టుదలతో చెప్పిరి. ఐరోపి
యనులలో ప్రాణసప్తము కలిగిన సంకీర్తన ఒకసభ్యులకు లేన
యొకసభ్యులములో యెక్కువకాదు. కలలుకాననమును

గురించి వ్యాపించిన వదంతులను మాన్పుట కవసరము ప్రభుత్వం
పలేదు. వారే తమవత్తిక దానిని గురించి కల్పించుకొనలేదు.
స్థితిగతులు విషయించి నమ్మకమును వారల్లరుల నణచుటకు
యత్నించలేదు. రాజులు కమిషనును యేర్పరచవలయునని
కోరుచున్నాడు. భారత ప్రభుత్వము వారిలో భారతమంత్రి
చాలకాల మాలోచించియే ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును ఏర్పరిచిరి.
సంఘమువారు తమరహస్యము భారత ప్రభుత్వమునకు సమర్పిం
చెదరు. సంఘమువారు తెలిసిన సంకీర్తనలు వారు భారత సభి
పునకు నెరిగించెదరు. ఇతరుల సామ్రాజ్యభక్తిభుక్తియవారి కా
పోవుచున్నట్లే చెప్పెను. జేతమునందు కాంతిని రక్షించుటకు
భారత ప్రభుత్వమువారికి బాధ్యతయున్నది. సామ్రాజ్యభక్తిభు
క్తియవారికి ముదట సంఘమువారు రహస్యను సమర్పించవల
సి యుండినచో భారత ప్రభుత్వము వారు తమబాధ్యతను నిర్వ
హించకాలకపోయి వారను సంకీర్తన కలుగును. ప్రభుత్వము
వారు దయచిలది కొందరికేమిట కల్పించిరి. అందువలన తృప్తి
కలగలేదని సభ్యుత్వమునకు నిరుత్సాహము కలిగించునాడెను.

నర్ విల్లియము విన్సెంటు గారు యపస్యాసము ముగి
సినినెడక నర్ దిన్నా గారుమూలవ్యాసాది. కాంతిభావముతో సభ్యు
లు తీర్మానమును చర్చించవలయును. సంఘమువారు సంకీర్త
నలను బాగుగ యోచించి వారు అందలి మంచిచెడ్డలను నిర్ణ
యించుదును. ప్రస్తుత మేమియు సభిప్రాయమునుబట్టి
ఉత్తము. ఆంగ్లేయుల స్వాభావికతయందు వాచాగారికి చాల
విశ్వాసము కలదు. తీర్మానమును రద్దుచేసికొనవలయునని వారు
మూలవ్యాసాదిని కోరిరి. వారల్లు చేసిన భారతీయుని మూడవ
సభ్యునిగ నియమించవలయునని కోరుచున్న తమకును మూల
వ్యాసాదిని ఏకైకము కుదురును. అట్లు చేసినచో వివాదములకు
తీరును. ఐరోపియనులలో సభికారేతరు నొకనిని సభ్యునిగ
నియమించుట కభ్యంతరముండనూడదు.

ఆంగ్లేయులను మాత్రమేయు కెంతయు లబ్ధాకరమని
సిన్నా గారు నడిచిరి. అందుచే ఐరోపియనులకు ప్రత్యేక సంరక్ష
ణముచే ఉంచవలసినదని ప్రమాణము కోరుటకు కారణముగ
జేదెను. భారతీయులైననునర్, ఐరోపియను లైననునర్ వారు
అందరిని ప్రభుత్వమువారు రక్షించు ధర్మము. ఆంగ్లేయుల
స్వాభావికతయందు ప్రజలకు విశ్వాసము కల్గుటకు చేయవలసిన
దనియే భారతీయులు కోరుచున్నాడు. భారత ప్రభుత్వమునకు
జను స్థానక ప్రభుత్వములను నమ్మిపాత సంబంధము కలదు. అట్టి
స్థితియందు నర్ మైకేలు ఓడ్యుగారు చేసిన కార్యము
లను భారత ప్రభుత్వమువారు వార్షించిరి ప్రజలు నమ్మకలసి
వచ్చును. ప్రతికలలో ప్రకటితమైన యభిప్రాయములనుబట్టి
సంఘమువిషయమై భారతీయులకు తృప్తి కలగలేదని భావిం
పవచ్చును. భారతీయుని మరియుకరిని సభ్యునిగ నియమించవల
యును. పంచాంగ భారతీయులను ముగ్ధులందును.

ఐరోపియనులలో సభికారేతరు నొకనిని సభ్యునిగ నియ
మించవలయునని నిగూహముగారు కోరిరి.

మూలవ్యాసాది ప్రభుత్వ ప్రతినిధి. వారల్లు నడిచిరి.
ప్రభుత్వమువారు సీమాలో జాన్యుండినచో ప్రజలలో సంప
ర్కముండదు. పంచాంగ అల్లరులు జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వ
సభ్యులు నిష్ఠాబాసించిరి. అందుచే వారికి ప్రభుత్వము
తెలిసికొనుటకు ఏమిలేకుండెను. సాకల్యముగ నల్లరులనుగురించి
విచారింపవలయునని ప్రజలు కోరుచున్నాడు. ప్రభుత్వము
వారు ప్రజోద్దేశము పాటించవలయును. ప్రజలకు చేసినదన్న
యములను జేతమునవారమంత్రి గుర్తించలేదు. వారు ప్రభుత్వ
సభ్యులు వారు నిర్వహించవలసిన బాధ్యత యెంతయో కలదు.
సామ్రాజ్యమునందలి పౌరుల మాతృలను వారు కాపాడ
వలయును పంచాంగవర్ష మెట్లువారు జేసినవని ఇండియా
గవర్నమెంటు వారంగీకరించినచో రాయలు కమిషను నేర్ప
రచి అల్లరులను గురించి విచారిం చి ఆంగ్లే ప్రభుత్వ
ము వారికి సంఘము వారు తమ రహస్య
ను సమర్పించవలయునని ప్రజలు కోరినచో వారిని మన్నించెద
రు గాక! మాజేను(భువు), కర్ణన(భువు), ఎవరు(భువు),
హర్షింజ(భువు) నర్ లారెన్ను కెంకిన్న ఆస్థను జేంబల్లేకు
గార్లు గల సంఘమును నెలకొల్పవలయునని నేను మానించు
చున్నాను. ప్రస్తుత మేర్పరచిన కమిటీలో తండీతమోపిలాల్
నెహరు గారిని సభ్యులుగ నియమించవలయునని కూడ మానిం
చుచున్నాను. వారిని నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారి కభ్యంత
రముండెనచో స్వాభావికము నర్ అల్లర్ల రహితుగారిని
నియమించ వలయును. ఐరోపియను అధికారేతరు నొకనిని
సభ్యునిగ నియమించుటకు సాకభ్యంతరములేదు. పంచాంగులో

సప్తము కలిగినవారికి పంచార మిష్టింపు విషయమై కూడ
సంఘమువారు విచారింపవలయును.

నర్ విల్లియము విన్సెంటు గారు డిల్లు చెప్పిరి:— అల్లరు
లరాగిపోయిన తరువాత ప్రమాదములేదని నిరసించజూచుచు
న్నాడు. సంఘమువారు విచారణ పొందెదవలసి యున్నా
రు. అట్టి సమయమున నల్లరిముకలయందు దోషము లేదని
చెప్పట స్వాభావికమైనది భంగము కలుగునట్లు ఎవరును
ప్రకటించనూడదు. మూలవ్యాసాది ప్రకటించినపు డెక్కడను
అడేపించలేదు తనవారి కొంతకాలమునకు కొందరు అడే
పించుట కారంభించిరి.

రాజ ప్రతినిధిగారు తీర్మానమును మోయుట జెట్టిరి. తీ
ర్మాన మంగీకృతము కాలేదు.

డిల్లీ అల్లరులు.

డిల్లీ అల్లరుల కారణములను నిర్ణయించుటకును ప్రజల
ప్రజలమీద తుపాకు లెదురు ప్రేల్పువలసినవిషయో నిర్ణయం
చుటకును, అధికారము అధికారేతరులకును సంఘమును నెల
కొల్పవలయునని చందాగాలు ప్రతిపాదించిరి. వారు తమ యు
కస్వాసములో నిల్లు తెలియజేసిరి: పంచాంగులో జరిగిన సంకీ
ర్తనలను, డిల్లీలో జరిగిన సంకీర్తనలను వాస్తవికతాంశము
లేకుండలను. పంచాంగులో నందలకొని జనులు తుపా
కెల్లరులను చరిపియిరి. చాందీనీ చాతులో పోలీసువారికిని
ప్రజలకు సంఘర్షణలు కలిగెను. అది యొకరు కలిగిన అభి
ప్రాయభేదములు కలవు. మూలవ్యాసాది సాక్ష్యములోనుండి
సంకీర్తనలను నేను చదువుచున్నాను. వారిని ప్రాణహతీత చే
యలేదు. వారు తెలుసే ఇంగ్లండు నల్లరి పోయిరి.
వారు చెప్పిన సంకీర్తనలను బట్టి యాచినను
నిరాయణులగు ప్రజలమీద తుపాకులను చేయుట భావ్యము
క లేదని లోచనమాను. డిల్లీలోని ప్రజలు అధికారు
తెగుడుదురు మాకలను ఇండ్లకు బంపివేయుటకు అధికారు
వారి సాహాయ్యమును జేడవచ్చును. అందుకు కష్టములేదు.
తనంత అధికారము లేనివారెంతో గుహమలన ప్రేల్పుచు
ని. నిరాయణులమీద తుపాకులను ప్రేల్పుచును, చాలమంది
జనులు కాంతిభావముతో నుండిరి. వారల్లరులు చేయలేదు.
స్వామిక్రధానంగాను ప్రజలు అల్లరిజేయకుండ నెమ్మదిగా
నుండిరి చెప్పిరి. వారు చెప్పినది సరికాదని ఇంతకు కవసరము
అడేపించలేదు. ప్రజలయందు విశ్వాసము కలిగించువారిచేత
విచారణచేయు ఉపసరము. అట్లు చేయుట గవర్నమెంటు వారి
కిని లాభకరము. డిల్లీలోని అధికారులు కృత్యమునుగ
వర్షించుట యెడల ప్రభుత్వము వారు చేయ
నిజాపుకొను తలంపుతో వారి కార్యము వార్షిం
చును. చివ్కమ్మనునది వారకు వారు అవలంబించిరి. మాత్రము
మార్గమునకు ప్రజలు వారి కృత్యములై యున్నాడు. వారు
మూలవ్యాసాది ప్రకటించలేదు. వారు అత్యంతసరము లాహోరు
లో చేసినట్లు చేయలేదు. వారికి ప్రజలు కృత్యములై యున్నాడు.

పంచాంగ అల్లరుల సంధర్భములో నియమించిన సంఘమువారు డిల్లీ అల్లరులను గురించికాళి విచారింపట కధికారమున్నదని రాజప్రతినిధిగారు నడిచి చాందీనీ చాతుగాను తమతీర్మానమును తీసికెసికొనిరి.

కలకత్తా అల్లరులు.

విక్రొ నెలలో కలకత్తా నుండు ప్రజలమీద
తుపాకుల నెండుకు ప్రయోగించినదము కారణ
ములను విచారింపటకు చందాగాలు కోరిరి. పంచాంగులోని
గాంధిగారిని రానియ్యమని ఉత్తమ ప్రేయకుల కలకత్తా
యందు జరిగిన పూర్వాపరసంధర్భములను వారు తెలిపిరి. కొం
దరు వీధులలో ప్రాణములు, బండ్లు మున్నగువానిని నశువయ్య
కుండ ప్రతిబంధకములను కలిగించిరి. అట్లు చేయుట క్రింద
యము కాదు. అట్టిది జనులందరి అధికారము కల్పింపటములను
చేయవలసినదే. దానికవసరము అడేపించరు. ప్రైవిటులు తుపాకు
లెండుకు కాల్పిలో అభిప్రాయభేదము కలదు. అట్లు చేయుట
స్వాభావికమైనదియు సంకీర్తనము కలదు. ఏవారములచేత
తుపాకులు చేయవలసిన యవసరము కలిగిన దనియు ఆయుధ
తవు నెవరు చేసినదియు తెలిసికొనుటకు ప్రజలు నిరీక్షించి
యున్నార, స్వాభావిక సమ్యక్తమైన కట్టుబా
ట్లను చేసినచే నెరిగియున్నాడు. స్వాభావికమైన మైట్లు
నైట్లును పిలువకుండ మామూలు రక్షకభటులను పిలిచిగా
అట్లు కానియెడల నెండుకు చేయలేదని చందాగాలు ప్రకటించెను.

విరి. అట్టియుగాలూ, ఇంగ్లండులో నిటీవల నల్లరూప జరిగిన నూ పూరినవత్తును కలిగియున్న తెలియుటలేదు. అక్కడ అల్లరి గాంధీ పోలీసువారి కొట్టిరి. అట్టియుగాలూ ఇంగ్లండులో చేసినట్లే ఇక్కడకూడ నెదురు చేయగూడదో ప్రభుత్వపు వారు తెలియజేస్తుంటు ఉంటుందను.

అన్నిచోట్లనుజరిగిన ఇంగ్లండులో నల్లరూప కాళం మొకటిగాని మరొకటి కాదు భావనగారు చెప్పిరి. కుంజాబు దీర్ఘబాంబయి అల్లరులను గురించి విచారించు సంఘమువారే కలకత్తాలో జరిగిన సంగతులనుగురించి కూడ విచారించుట యుక్తము.

అల్లర్లరహితుగాన తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నుండిరి. విచారణ చేయించబడినంత అల్లరులు జరిగలేదు. బంగారా ప్రభుత్వమువారు భావనాప్రకారము వేరేసిరి. పోలీసు వారు తమ కర్తవ్యమును చక్కగ నిర్వహించిరి.

కుంజాబు అల్లరులను విచారించు సంఘమువారే కలకత్తా అల్లరులను గురించి కూడ విచారించవలయు నని మూలకము గారు నడిపిరి. మరియొక కమ్యూనును నిండుట యేర్పరచ కూడదు.

అల్లర్ల రహితుగానో క్రమము లేకపోయింది దీనిని బంగారా కాసున పథలో విచారించుట యుక్తమని తెలిపిరి. బంగారా క్రమినిధు లెవరను విచారణ సంఘమును కోరలేదు.

నర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు విల్లు తెలియజేసిరి:— నాకు తెలిసినంతవరకును బంగారా కాసునపథలోనివా రెవరును విచారణసంఘమును కోరలేదు. ఆవిషయమును పథ్యము గమనింపవలయును. కలకత్తాలోజరిగిన సంగతులకును ఇతరకొరి జరిగిన సంగతులకును భేదమున్నది. అనవరముకాని బలమును పోలీసువారు గాని సైనికులుగాని ఉపయోగించలేదు. కలకత్తా కమ్యూనునకు గారు తెలిపిన సంగతులను పథ్యముల తెలుపుచు కలకత్తా అల్లరులకుకూడ వారు విచారించిపో పరిసాగరు.

బంగారా ప్రతినిధులెవరను కోరకప్పుడు చందాగారు తమ తీర్మానమును తీసివేసి కోరవలయునని తీర్మానము కోరిరి.

బంగారా కాసునపథలో దీనిని గురించి తెలుపలేదని అల్లర్లరహితుగాన తెలిపిరి. పరిశోధన చందాగారు నడిపిరి. అఖిలచంద్రదత్తగారు దీనినిగురించి యెత్తవలసి. కాని బంగారా దొరతనమువారి కిష్టములేమండెను. అక్కడిపథ్యము లో నుకడతప్ప తక్కినవారిలను దానికి వ్యతిరేకముగ లేరు. విచారణచేయించవలయు నని పత్రికలు కోరుతున్నవి. ప్రేక్షు యువపత్రికయు విచారణ చేయించవలయు నని వ్రాసెను.

బంగారా కాసునపథలో దీనిని గురించి తీర్మానమును ప్రతిపాదించలేదని విస్సెంటుగారు చెప్పిరి.

విస్సెంటుగారు విల్లు ప్రభుత్వ క్రమము చెప్పిరి:— బంగారా రాష్ట్రపు సభ్యులెవరను దానిని కోరుటలేదు. ఇతరరాజ భానులవారు మాత్రమే కోరుతున్నారు. కలకత్తాలో నల్లరులు జరిగినవెనుక రాష్ట్రమునకు జరిగెను. విచారణచేయించవల యునని ఆశభవారు తీర్మానించలేదు. కలకత్తాలో వారు పథ్యకరములు జరుగలేదు అక్కడ మార్షలును ప్రకటించ వలసిన యనవరము లేకపోయెను. ప్రభుత్వకార్యముస్థానములను నెలకొల్పలేదు. మేము బంగారా దొరతనమువారిలో నాలో చించితిమి. విచారణ జరుగవలసినదని హరియభిప్రాయము న్నితరులకు విమచించివును పోలీసువారు తుపాకులను వేయవలసివచ్చెను. అట్లుచేయకూడదని సహేతుకముగ సెర రును చెప్పవలయు. పోలీసువారు చేసినదానికిగాని మిలిటరీ ఆఫీసు చేసినదానికిగాని లింకవర కరణము ఆక్షేపించలేదు.

తీర్మానమును ప్రతిపాదనలు తీసివేసిరి. సభ తిరిగి సోమవారమునాడు సాదగలను.

గురువారపు కార్యక్రమము

భారత కాసునపథమును గురువారమునాడు ఎరువుల పన్నుకు సంబంధించిన కాసునపథమునుపై చర్చ జరిగినవెనుక ఆయుధకాసునపథ విషయమై సభ్యులు యోచించి అప్పటి నుండి జరిగిన కార్యక్రమమును క్రింద నుడించుచున్నాము. ఆయుధకాసునపథము.

ఆయుధకాసునపథమును సరవించుటకు తెచ్చినవిల్లును ప్రతి పాదించుచు నర్ విల్లియము విస్సెంటుగారు విల్లు తెలియజేసిరి:— తై నెక్కులు అక్కరలేకుండా చాలా మందిని ఇదివరకు మిశ్రమ యించిరి. అట్టివారి సంఖ్యను తగ్గించుట కిప్పుడు మాన్యు జర గును. ఇప్పుడు చాలామంది దగ్గర న్యాయసమర్థులగు చాల ఆయుధములు కలవు. ప్రస్తుతము వేయవలసిన మార్పులన వారు ఆయుధముల నుంచుకొనుటకు నిలబడెను. అట్టి ఆయు ధముల విషయమై కట్టుదిట్టములను చేయవలయును. అందుకు తగ్గుతపు కాసునపథ చాలియుండలేదు. అట్టి ఆయుధముల ను

బాగ్ ప్రత్యేకములకును, వారికి అనవరమున ఒత్తిడి కలిగించు కుండ వానిని విచ్చించు కొనుగట్టో మరొకవిధముగనో వానిని ఖర్చు పరచుకొనునట్లును చేయుటకు నియమములను విల్లులో చేసిరి.

విల్లును సింగో గారు బలవరది ఇవనకుండిన సౌకర్యము లను తీసివేసి కూడదని సెలవిచ్చిరి. మార్షులు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిన తీర్మానములను సూచించిన విధానమును తీసు తీర్మానములను బాగుచుచుని మూలకముగాన తెలిపి, విల్లును ప్రవేశపెట్టకూడదని ఆక్షేపించిరి.

మాఫీ గారు తెలియజేసిరి:— మా వ్యవహార భారతీ నా కావ్యమును కలిగించెను. ప్రాతకాసునపథలోని నిబంధనలకు, కొత్తనిబంధనలకు తారతమ్యమును పరిశీలించిపో కొత్త నిబంధనలు ఉపయోగములకు తగిన పోవలయు. కొత్తగ వీని ని తెచ్చిపెట్టవో వారు ఆక్షేపించుటకు నిలబ్బిరి. ఇదివర కుండిన దానిలోని లోపముల నివృత్తు తీసివేయవలసియి.

తై నెక్కులు మలభయం లభించుటకు విల్లు సంకల్పించ బడినది విస్సెంటుగారు తెలిపిరి. సభ్యు లెవరను సంగతులు చెప్పవలసినవో వానిని ప్రభుత్వమునా యోచించుచు మూలకముగాన విల్లు నాక్షేపించిరి. దీనివిషయమై ప్రభుత్వమునా రవలంబించవలసిన కార్యవిధానమును సభలో పూర్తి విమర్శించవలయునని వారు కోరిరి.

విల్లును ప్రవేశపెట్టి నెట్టులో ప్రకటించుటకు సభ్యు లంగీకరించిరి

డక్కా విశ్వవిద్యాలయము.

డక్కా విశ్వవిద్యాలయపు విల్లును ఆవరణి మాఫీగారు ప్రతిపాదించి ఇతరులు జరిగిన ప్రతిభక్తులను వివరించిరి. తూర్పు బంగారా రాష్ట్రము కలయెత్తవచ్చును డక్కా విశ్వ విద్యాలయపు సంకల్ప బలులుజేరిన. యుద్ధములనకు, ధనము లేకను ఎన్నియో కార్యము లాగిపోయెను. విద్యాలయసంఘము వారు మాను నిభాస్యలను చేసిరి. డక్కా విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనయంతో నోకటి. దాని కనుబంధముగ నేకకాలము నుండవు. విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు దీని కంగీకరించిరి. ఇంటకునిడియేకు తరగతులతో దానికి సంబంధముండదు. తూర్పు బంగారా నుండి విద్యాప్రవృత్తి వ్యాపింపజేయుటకు సాధనముగనుండును. అక్కడ విద్యావ్యాప్తికి చాల యశకాళ యులు కలవు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి కార్యభారమును తగ్గించును. వారిసంకల్పములు ఫలప్రదము లగు నుదాహరణికి సభ్యులు విద్యాభివృద్ధిమములై కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వారి కెట్టి సంకల్పములు నుండకూడదు.

విల్లుకుండును ప్రతిపాదనలనుండినను ఆవికాసునపథ సంగీకరణముకాగలదని నవాబు సమయ నవాబు ఆలీవాదగీగారు నడిపిరి.

ప్రస్తుతము విల్లును యేర్పరుచుట బాగుండలేదని కాకింబ వారు మహారాజావారు తెలిపిరి. యూనివర్సిటీ కమ్యూనువారి నిష్పాప్తులని యంశములను ప్రజలు పరిశీలించుటకు వ్యతిరేక లేదు. వానిపాత్కులను యోచించలేదు. ఆసలువిద్యాసంస్కరణములతో విల్లును ప్రవేశపెట్టి సంకల్పములను యోచించి యుండినవో ప్రభుత్వమునా సంకల్పములు యెక్కువగ ఫలించుటకు నిలబడును. కొందరపక్షి కాసునపథ చేయుటలనకు ప్రతిపాదనము లేదు.

సేతు నాథయ్య గారు విల్లు నడిపిరి:— బాగ్ ప్రత్యేకములో విశ్వవిద్యాలయమును సెలవిచ్చుటకు నేను తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టును. ఆప్పుడు విద్యాసభ్యులు దానిని బలవరచెడ రుగాక! మారాష్ట్రమునకు విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడుట కిది సాధనముగ నుండగలను. నేను దీనిని బలపరచుచుంటి.

నీతా నాథయ్య గారు తీర్మానమును బలవరది కాకింబ వారుగాన విల్లు నాక్షేపించియుచునకు నగ జిరి. విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగ నెన్ని యోకకాలము నుండవలయును.

విల్లులో మాన్యు జరిగె సలమునని మహమ్మదు ఇస్మాయిలుగారు నడిపిరి.

మూలకముగాన విల్లును బలవరది. ప్రభుత్వమునాకు మరొన్ని విశ్వవిద్యాలయములను సెలవిచ్చుటకు యత్నింతురు గాక! విల్లులోని కొన్ని యంశములను వారాక్షేపించిరి. 28-వ నెక్కును బొత్తిగ నాక్షేపించిరి. ప్రయోగ భార్యకముగ కొత్తములను బొత్తించుటకును, కర్తవ్యము, కర్తవ్యమును యెప్పుడువారి నేర్పుటకును యోగ్యము నుండవలయును. కార్యవిధానము విషయమై విల్లులో చేసిన నిబంధనలు బాగుండలేదు.

తూర్పు బంగారా ప్రతిభక్తులు విశ్వవిద్యాలయమును కోరకు నిరీక్షించు చుండిన సీన్సా గారు నడిపిరి. పరిపాలక సంఘము నోకదానిని యోగ్యముచేయుటకు యోచించుచున్నాను. అంగవలన చాలామంది ఆధివాసులునుకుట కలిగియును. అట్లుండ లేగను.

దీని విషయమై కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆక్షేపించిరి. వారి ఆక్షేపణలను ప్రభుత్వమువారు విశ్వముగ పాటించవలయునని చందాగారు తెలిపి ప్రాతకాసునపథ మేర్పరచవలయును. ప్రజలుగాన విల్లునుబలపరచిరి. కల్కాలో విశ్వ విద్యాలయ మవసరము. కాకింబవారు మహారాజావారు చెప్పిన సంగతులు ఆశ్చర్య కరముగ నున్నవి. మాఫీగారు తెలిపిరి. తక్కిన కళలను వృద్ధిచేయవలసిన యనవరమునడిపిరి దీనిని గురించి విశ్వవిద్యాలయమునా కాసులు తప్పక యోచించుటకు.

విల్లును ప్రవేశపెట్టవలయు దానిని నెట్టులో ప్రకటించుటకు సభవారు ఆనుభవ నిష్ఠుని.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.
హెడ్ క్వార్టర్సు, బొంబాయి.
మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్స్.

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా మూలదిన మున్నది.

రూ. 13,34,03,788 లు చెల్లించవలసిన భీమాలు

రూ. 78,46,175 లు 1918 ఏప్రిల్ 1 వరకు రపురాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా యంతిపరణ చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున పనిచేయుటకు ఏకంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలుగున నుండ వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస మునకు వ్రాయును. 872

Apply to:—
F. E. Vaid, Branch Secretary,
Orienta Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

Vitafer
The Greatest of all Tonic Foods
has been aptly described as "Super-nourishment for brain and body."
It is a scientific Food tonic, richly endowed with body-building elements. It is not a temporary stimulant, but an abiding influence for good health.
The GOLD MEDAL Tonic Food
SPENCER & CO. LTD.
SOLE AGENTS
Madras and Branches.
Vitafer Small Tin 2 4
" Medium 3 11
" Large 5 12

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

The Land Ship. History of Tanks. Told by Sir Eustace Tennyson- L'Eyncourt.

LONDON, September 10. Speaking at the British Association Sir Eustace Tennyson-L'Eyncourt, Director of Naval Construction, Admiralty, told the history of tanks. The military authorities wanted a landship capable of crossing gaps five feet wide, the weight to be fourteen tons on the axle, and carrying a crew of ten, several guns and fuel and water for twenty miles. After experimenting unsuccessfully with two linked up tractors and then with a machine, with fifteen feet wheels, the tank as used on the Somme was ultimately produced and this was subsequently improved upon. Sir Eustace Tennyson-L'Eyncourt mentioned that the very latest tanks possessed smoke screen creators, bullet-proof spherical gun-mountings, unloading gear, signalling apparatus, and special arrangement for traversing soft ground.

Demonstration Voyage by "R.33." Practical Illustration of Comfort.

LONDON, September 10. The Air Ministry announced that the R.33 will start tomorrow evening from Norfolk on a 36 hours flight in order to demonstrate the capabilities of lighter than aircraft and as a practical illustration of the comfort for passengers. Leading members of industry and representatives of the Home and Dominion Government Departments have been invited to participate. The airship will carry six officers and 27 crew and will cruise over the North Sea, Holland, and France, landing at the leasing towns.

The Departure.

LONDON, September 10. The "R.33" started at 8.14 to-night from Culham, Norfolk, instead of to-morrow, as previously announced.

Trade Union Congress Direct Action. British Press Comment.

LONDON, September 11. Commenting on the Trade Union Congress vote, the "Daily Graphic" says it is a challenge to the nation. The "Daily Telegraph" describes it as being equivalent to a declaration of war on the constitutional Government and a revolutionary act. The "Morning Post" says that if the resolution means direct action it will be opposed by the whole public opinion.

The "Daily Chronicle" observes it is impossible to pretend that the votes cast yesterday represent reasoned convictions. The "Daily News" writes that such an overwhelming vote creates a critical situation. The Government confronted with such a demand will, if it has a glimmering of political sagacity, immediately appeal to the country. The election is bound to result in the defeat of direct action.

The "Daily Mail" says that if Labour wishes to form a Government, eventually it must abandon the threats and adopt legitimate political methods of persuasion. The country will never submit to direct action.

The "Times" says:—The resolution, which is a step in a carefully planned campaign, commits nobody to any particular course of action, except to interview the Premier. We would remind the Congress that this is a democratic country, and it is not enough to compel the Government, but Parliament and the nation must be compelled if to action is reached by agreement.

The Light Cruiser "Despatch."

LONDON, September 11. The launch of the light cruiser "Despatch" at Glasgow had to be abandoned as the vessel jammed on the ways.

British Naval Supremacy. Mr. Walter Long on Retrenchment.

LONDON, September 11. Speaking at a luncheon yesterday, Mr. Walter Long said that the Admiralty was concerned in some quarters for undue delay in instituting political economy, but he was unwilling hurriedly to cut down the Navy. Until the peace was signed it would have been a crime to have relaxed the efforts to ensure the readiness of the Navy. There had been meetings daily at the Admiralty since the peace, and every aspect of the naval problem had been discussed, trying the effect of economy safely, but the Admiralty and the Government were not willing to play ducks and drakes. At the same time it was realised that in view of the prospect of a considerable spell of peace, it was their duty to build ships required and not to pursue the pre-war programme. They must do everything to develop commercial undertakings essential to national prosperity.

British Soldiers in India. Arrangements for their Repatriation.

LONDON, September 10. The India Office publishes information from the Government of India with regard to the arrangements for the repatriation of British soldiers detained in India. The publication concludes by stating that Mr. Montagu most earnestly hopes that all employers will recognise that the men now returning were detained in India owing to a national emergency and will not allow them to leave thereby. He is led to make this appeal, as many men fear that their former employers may consider that they remained in India of their own accord. Mr. Montagu emphasises that the men were detained in India solely on grounds of vital interests of the Empire.

Britain's Supreme Councillor. Mr. Balfour Returning.

LONDON, September 10. PARIS:—Mr. Balfour returns to England on the 11th instant. His successor as the First British Plenipotentiary is not yet known.

Russia

Koltchak's Campaign.

LONDON, September 10. Admiral Koltchak reports that the upper reaches of the Obi river are now navigable and arrangements have been completed for unloading ships.

Bolshevism.

M. Trotsky's Message to Hungary and Asia.

LONDON, September 10. Speaking recently at Moscow, Mr. Trotsky described the Bolshevik position in the south as very grave. They need not, however, be discouraged, for eight months ago they had no boots, overcoats, rifles or cartridges. "Now," he said, "we conquered the Urals with all the factories, while Siberia, with its foodstuffs, guarantees us against starvation." Concluding, M. Trotsky promised to help the strangled Hungarian workers and to save the peoples of Asia.

France

Ceremony Described.

LONDON, September 10. PARIS:—A message describing the scene at the signing of the Austrian Treaty says that M. Clemenceau opened the session in the fewest possible words. Addressing Herr Renner, M. Clemenceau said that peace negotiations with Austria were completed, and he had certified that the Treaty accorded with the agreements reached. He then invited Herr Renner to sign. The latter alone signed for Austria, his bearing was tranquil and assured, and even the gravity of the moment failed entirely to divert his plump features of their accustomed smile. The ceremony of signing lasted an hour, after which M. Clemenceau closed the session. Herr Renner and the majority of the Austrian Delegation return home to-night.

The Supreme Council. Discussion at St. Germain.

LONDON, September 10. PARIS:—The Supreme Council, sitting at St. Germain to-day, discussed the question of a reply to the German Note, regarding Article 61 of the German Constitution and adopted the British experts' view, that the guarantees which Germany offers are inadequate. The German Government must send a representative to Paris to sign a Protocol expressly declaring that any Articles in the German Constitution incompatible with the Versailles Treaty are "null and void". The Reichstag must ratify the Protocol.

International Air Convention.

The Council passed a resolution requiring all the Powers concerned to sign the International Air convention with the least possible delay.

The Bulgarian Treaty.

The Bulgarian Treaty will probably be handed over to the Bulgarian delegation at the "Quai d'Orsay" on the 11th instant. There will be no ceremony. The Council has decided to grant 25 days, instead of a month, demanded for the formulation of objections to the Treaty which will probably be signed five weeks hence.

America

American Cotton. Price Raising Campaign.

LONDON, September 10. NEW ORLEANS:—The Cotton Growers, after endorsing the minimum price of thirty-six cents per pound for September, with an increase of half a cent monthly until forty cents is reached, passed a resolution in favour of holding a meeting to discuss even a higher price.

General Pershing's Return. A Gigantic Procession.

LONDON, September 10. NEW YORK:—General Pershing headed the First American Division along a five-mile route to-day. Millions of spectators indulged in unparalleled enthusiasm.

Troops to Cope with Lawlessness.

LONDON, September 10. BOSTON:—Troops have been ordered to prepare to cope with lawlessness. Organised looting is taking place and disorders are increasing. The damage to property already exceeds £3,000,000. Bullets and knives are being used. The local police have effected 200 arrests.

Important Reservations.

LONDON, September 10. WASHINGTON:—The reservations of the Foreign Relations Committee to the Peace Treaty propose unconditional right of withdrawal from the League of Nations, declaration to assume obligations of Article X of the Covenant, except by Congress action, the United States to have the exclusive right to decide which questions are within domestic jurisdiction, and the interpretation of the Monroe doctrine to be determined by the United States. The principal amendments provide for equal voting power for the United States and Great Britain in the League Assembly, return of Shantung to China, withdrawal of Americans from the Cominterns engaged in deciding matters with which the United States are not concerned.

Other Nations Should Accept Amendments.

The report expresses the opinion that other nations should accept the American amendments.

"for without us, their League is a wreck and all their gains from the victorious peace are imperilled." The debate on the Peace Treaty in the Senate will commence on the 15th instant.

Rebellion in Honduras.

Revolutionaries Approaching Capital.

LONDON, September 10. A message from Honduras states that revolutionaries have captured La Ceiba and are approaching the Capital, Tegucigalpa. President Bertrand has handed over his powers to the Cabinet.

Germany

Another German Republic.

LONDON, September 10. BERLIN:—The Government of the Province of Birkenfeld which is separated from Oldenburg, has issued a proclamation declaring itself an independent republic within the German Empire. The State institutions will continue and all officials are remaining. The Federal Government has not yet recognised Birkenfeld.

Dominions

The Prince on Tour. Winnipeg's Striking Welcome. Enthusiastic Scenes.

LONDON, September 10. WINNIPEG:—The Prince of Wales received a striking welcome to Winnipeg. The wide streets were inadequate to contain the enormous crowds, and there was the greatest difficulty in securing passage for the Royal procession to the City Hall. There were similar enthusiastic scenes at the new Parliament buildings, where the Central dome court was a mass of flowers. Another enormous gathering surrounded the enclosure, where the Prince inspected the military units, including the returned soldiers, also the Red River South African war veterans. The Prince afterwards shook hands with the widows and mothers of the fallen soldiers, who were drawn up in a long line. The barrier of the enclosure burst before the pressure of the crowds and the Prince suddenly found himself in the middle of what resembled a vast Rugby scrimmage, in which people endeavoured to reach and to pat him on the back. The Prince fulfilled a long list of engagements during the day. The streets were beautifully decorated and at night they were brilliantly illuminated.

Too Many Shake-Hands.

LONDON, September 10. WINNIPEG:—The Prince of Wales, in the course of a speech, emphasised that the development of Western Canada, which was the Granary of the Empire, must not be delayed. The Prince later attended a reception in the grounds of Government House, where there was great enthusiasm. The State of the Prince's hands, after the many thousands of handshakes he has had since entering Canada, is making it physically impossible for him to continue this democratic practice generally.

Hungary

Situation in Upper Silesia. Germany on Polish Agitation.

LONDON, September 11. BERLIN:—The German Note presented at Versailles expresses anxiety concerning the agitation in irresponsible Polish quarters during the past fortnight, in connection with Upper Silesia, which, the Note says, is calculated to incite Polish masses to acts of violence. The Note says that it is the duty of the Polish Government to oppose these machinations and prevent Polish bands from crossing the Polish frontier and attacking German troops, who require all their self-control not to pursue the bands back across the frontier. The Note concludes that the German and Prussian Governments are unsuccessfully endeavouring to safeguard the peace in order that Upper Silesia should be enabled to continue the work of production.

Belgium

Belgian Relief Work Ended. A Generous Donation.

LONDON, September 10. BRUSSELS:—In the Chamber, the Minister of Finance announced that the Relief Commission was discontinuing its operations and had donated the balance of its funds amounting to 150,000,000 francs for the extension of University education in Belgium.

Africa

Asiatic Menace in Africa New League to Combat it.

LONDON, September 10. JOHANNESBURG:—Sir Abs Bailey has been unanimously elected President of the new South African League for combating the Asiatic menace. He has also been deputed to submit to the Imperial Government resolutions passed at the Congress at Pretoria at which the League was formed.

S. Africa

South Africa and Peace Treaty.

LONDON, September 11. CAPE TOWN:—The House of Assembly, by 84 votes to 10, adopted the motion ratifying the Peace Treaty.

Siberia

Moslems in Siberia. Preparing to Fight Bolsheviks.

LONDON, September 10. Reuter learns that the Moslems in Siberia are enthusiastically forming volunteer regiments to fight under the Green flag against Bolsheviks, whom they regard as the avowed enemies of all faiths.

Imperial Legislative Council.

The Punjab Affairs.

Malaviya's Amendment Lost.

Continued from Yesterday's Issue

Arms Act Amendment.

Sir William Vincent, in introducing the Indian Arms Act Amendment Bill, said that one of the changes proposed was the curtailment of the list of exempted persons and there were probably a number of persons now in lawful possession of arms and ammunition, the possession of which by them would become unlawful by reason of that curtailment. It was necessary to arrange for the disposal of such arms and ammunition and the present provisions of the Act were not sufficient for the purpose. The Bill had been framed to provide for sale custody of such arms and ammunition, and at the same time to avoid the infliction of unnecessary hardship by giving to the former possessors opportunity to dispose of their property by sale or other lawful means.

Mr. S. Sinha, in supporting the Bill, said that the privileges which had been hitherto enjoyed by persons should not be withdrawn. Pandit Madan Mohan Malaviya said that the proper course would have been to consider the whole policy of the Government as laid down by Government Resolution of the 1st March, 1919. He opposed the introduction of the Bill.

Mr. Shafi said he was surprised at the attitude taken by Pandit Madan Mohan Malaviya. If Pandit Madan Mohan Malaviya had compared the new sections of the Bill, with the old Act, he would find that the present was a liberalising measure. The Pandit would have been justified in his opposition if the Bill was a new enactment, but, on the other hand, it was a simple liberal amendment. Under Clause 16 of the Act, 1887, the former Act provided that the person ordered had to deposit his weapon in the police station only, but the present amendment carried the provision still further and allowed a person to go to a license-holder's shop and tell him that as he was prosecuted from keeping the weapon he might be given a price for that.

Sir William Vincent, replying to the debate, said that the whole object of the Bill was to make it easier for obtaining licences. If there was any matter, he said, which any member would like to bring to the notice of the Government it would be carefully considered.

Pandit Madan Mohan Malaviya strongly opposed the motion that the Bill be published in the "Gazette." The whole policy of the Government on this matter should be reviewed in the Council.

The motion to introduce the Bill and publish it was accepted.

Dacca University.

In introducing the Dacca University Bill, the Hon'ble Mr. Shafi said the question came under consideration as far back as 1904, when the Province of Eastern Bengal was constituted. Since then the educational progress in Eastern Bengal had been phenomenal. In 1912 Lord Hardinge assured the Muslim deputation at Dacca on the 31st January, 1912, that the Government of India would recommend to the Secretary of State the constitution of a University at Dacca. It was not necessary to detail the steps which had been taken since then. Domestic schemes were held up owing to war and consequent financial stress. In 1917 a Committee was appointed to consider the whole problem of higher and secondary education in Bengal, and its report was now before the public. It was time that the solemn pledges given from time to time should be fulfilled. Of the three reforms urged by the Saddler Committee, that relating to the establishment of a University at Dacca was more simple than the complicated scheme relating to secondary and intermediate education and the University at Calcutta. The step which the Government was now taking was in entire consonance with the policy which it laid down. The University at Dacca will be a non-affiliating body as proposed by the Commission, of a more perfect type, and it will be a unitary and a multi-collegiate University. It will have nothing to do with intermediate classes. It will stimulate the cause of education in a locality where there had been enormous educational expansion, and lighten the heavy burden which now lay on the University of Calcutta. The heart of the University of Calcutta should not be filled with misgivings when she saw her offshoots maturing into independent and life-giving growth.

Speaking on the introduction of the Dacca University Bill Nawab Saiyed Nawab Ali Chaudhuri said that he had been working for a long time in maturing this scheme and it was a matter of no small pride to him to find that the long deferred hopes were now going to be realised. He narrated the history of the movement which was inaugurated by a deputation which waited on Lord Hardinge at Dacca in January, 1912. It was strange that the opposition in certain quarters still remained, but he hoped that in spite of opposition the Bill would become law.

The Maharajah of Cassimbazar appreciated the motive of the Government of India in introducing the measure which was to spread the blessings of education. He however, hesitated to welcome the measure at the present moment. The people had not sufficient time in digesting the report of the Calcutta University Commission and their recommendations were hardly well considered yet. They were so much inter-dependent on one another that instead of considering the measure piecemeal the Government ought to consider the scheme as a whole. The object of the Government would be gained if the scheme was considered with the bigger scheme of reforms. Nothing would be gained by rushing the measure through.

Seth Nathmal hoped that he would get the support of the Education Members when he brought his motion for

the establishment of a University at Nagpur. He supported the measure, because it paved the way for his province.

Rai Sita Nath Roy welcomed the Bill, and said that he was sorry his colleague the Maharajah of Cassimbazar opposed the motion, but that was only natural for people from Eastern Bengal. He strongly urged that the proposed University should have extended powers of affiliation.

Mr. Mahomed Imaill (Bihar) said that the Bill was capable of improvement in certain features.

Pandit Madan Mohan Malaviya heartily welcomed the measure, and hoped that the Government would try to establish more Universities in India. He criticised certain features of the Bill, and particularly section 23 of the Bill. The Government would make provision for the teaching of applied science and also provision for the teaching of commerce, agriculture, etc. He could not congratulate the Government in the framing of the administrative part of the Bill.

Mr. S. Sinha said the Bill had been introduced not too soon. The people of Eastern Bengal had been expecting their University for a long time. He criticised the statement that the University would not be a Government institution and said that constitution of the court showed there were more officials than desirable.

Mr. Chanda said that the Bill was a belated measure, as the promise was made long ago and the delay in redeeming several pledges might be interpreted as a breach of faith on the part of the Government. He pointed out that the objection of the Calcutta University in this matter had great weight which the Government ought to consider. He urged for the creation of new faculties in the Dacca University scheme.

Mr. Crum welcomed the measure, and said the University at Dacca was a necessity.

Mr. Shafi, replying to the debate, said he was surprised at the attitude taken by the Maharajah of Cassimbazar. He welcomed the measure, but urged the postponement of the fulfilment of the Government's pledge. He assured the members that if there was reason for the development of other faculties, the authorities of the University would certainly consider it.

Leave was given to introduce the Bill, and the motion to publish it in the "Gazette" was passed.

The Council adjourned till to-morrow.

SIMLA, September 12.

The Imperial Legislative Council sat this morning. His Excellency the Viceroy presiding. After interpellations, discussion was resumed on Pandit Madan Mohan Malaviya's resolution for the appointment of a Commission of Enquiry into the Punjab disturbances to be composed of men unconnected with the Indian administration.

Mr. Chanda said that so much had happened in that Province as to make it almost impossible to believe that anything making even a near approach to them could happen anywhere else under the British Government. Although Malik Sir Umar Hayat Khan and men of his way of thinking do believe that there was nothing wrong during the "regime" of Martial Law, the undisputed fact was that Sir Sankaran Nair had resigned as a protest against the administration of Martial Law in the Punjab. This was admitted by the Secretary of State in the House of Commons. It was not difficult to understand the mentality of Malik Sir Umar Hayat Khan, and none of them would be surprised if even a tenth part of the allegations made in the string of questions of which Pandit Madan Mohan Malaviya had given notice and which had since been published, bore any semblance of truth. One wished to run away from the land and go into the jungles. The composition of the Committee had failed to create any enthusiasm in the country and the speaker strongly urged the addition of another Indian member to it. That, he said, would satisfy Indian public opinion.

Sardar Bahadur Sardar Sunder Singh deplored the happenings in the Punjab, but thought that the motion of Pandit Madan Mohan Malaviya was unnecessary. He did not object to the addition of a third Indian to the Committee, but the Report should be made to His Excellency the Governor-General as the representative of the Sovereign. He hoped that the Government would give enough protection to the people who would come to give evidence before the Committee from being harassed by the underlings of the Police.

Raja Sir Rampal Singh, in supporting the resolution, said that the terrible happenings in the Punjab gave currency to all sorts of rumour. He was convinced that the measures taken in the Punjab were uncalled for. The Government was not justified in declaring the existence of a state of open rebellion, nor were they justified in using unrestricted power. The measures which the Punjab Government adopted could not be dreamt of even in Ireland. To say that the Punjab was in a state of open rebellion was a libel on the fair name of India.

Mr. K. V. R. Iyengar wished that both the Imperial Government and the Government of the Punjab had not stirred up racial feeling against which H. E. the Viceroy had warned the members in his opening speech in the Council. He said that the Committee that would be appointed should consist of men elected by the Legislative Council.

The Raja of Kanika said that he agreed with Sardar Sunder Singh's opinion that after the announcement of His Excellency, Pandit Madan Mohan Malaviya's motion was unnecessary.

Sir William Vincent, speaking on behalf of the Government, said that he regretted that the Pandit could not

get an opportunity to amend his resolution, for he moved that at a moment's notice. There was not a single member who had given support to the entire resolution raised by the Pandit. There were different suggestions as to what course would be better to adopt, those members who suggested their own alternatives it was difficult on his part to give them any hope as to whether they would receive any support from the Government. The whole constitution of the terms of the Committee had been settled after very careful reference to, and prolonged consultation with, the Secretary of State. The Government deplored the loss of life during the recent disturbances, but it was disappointing to find that there had been some tendency in some quarters to minimise the gravity of the situation. He regretted that while some members were tormented in bringing forward the loss of life incurred by Indians, one Hon'ble Member actually omitted in his speech to mention the case of any European sufferer. No attempt was made by any gentlemen in any way to stop the false rumours about the Rowlatt Act, and when the situation actually became grave they did not even try to quell the disturbances. As regards the appointment of a Royal Commission, the Home member said that His Majesty's Government was represented by the Secretary of State, and it was he who had, after a prolonged consultation with the Government of India, appointed the present Committee of Enquiry. The Committee was to report to the Government of India, which was to forward the findings to the Secretary of State. Indirectly, the Report was to be laid before His Majesty's Government. The Government of India had certain responsibility for peace and the report being made to His Majesty's Government was tantamount to the fact that the Government of India was not able to discharge its duties. The sentences in certain cases were reduced out of clemency and the Government ought not to be discouraged by remarks to the effect that such acts were not satisfying.

After the conclusion of Sir William Vincent's speech, which was received with applause, Sir Dinshaw Wacha said that no golden mean had been found to end the unfortunate controversy. He hoped that the members would discuss the resolution with calmness and unbalanced mind. The merits of the case would be decided by the Committee, who would thoroughly enquire into the matter. The only thing desirable now was to suspend the judgment and allow the Committee an unfettered hand. Personally he had an abiding faith in British justice. He appealed to Pandit Madan Mohan Malaviya to withdraw the resolution. If he did that he would join hands with him in requesting the Government to appoint a third Indian member. If that was done all controversy would end. He did not see any reason why a non-official European should not be appointed to the Committee.

Mr. S. Sinha observed much had been said on the situation in the Punjab. He did not want to minimize what had happened in the Punjab. They all hated mob rule. He was ashamed of his fellow-countrymen who had any hand in the matter of killing Europeans in the Punjab, but that was hardly any reason why Mr. Crum should plead for special protection. Every British subject, Englishman or Indian, has a right of protection from the Government. The whole substance of the Indian point of view was that the confidence in British justice should be restored. The Government of India was so closely associated with Local Governments that the people were apt to think that the measures adopted by Sir Michael O'Dwyer had their hearty approval. He urged that Indian public opinion, as reflected in the press, did not view the constitution of the Committee with entire satisfaction, and hoped that the Government would grant the prayer of the Council in the matter of the appointment of a third Indian.

Mr. Nigel Paton strongly urged that a non-official European should be included in the Committee.

Pandit Madan Mohan Malaviya, in replying, said that Simla was the worst place that the Government choose as its headquarters. When events of the greatest import happened the Government was isolated from public opinion. He regretted that Sir William Vincent had imported details of what had happened in the Punjab, which he so carefully avoided. As a reply he gave instances of how young boys of fifteen or sixteen were shot, who died instantaneously. He wanted the Government to realise the intensity of feeling in the country, which called for a searching enquiry into the happenings in the Punjab. He made bold to say that the Home Member had not realised the enormity of the wrongs that had been done. He as a responsible official of the Government, should stand up for the protection of the right of every British subject in the Empire. If the Governor-General in Council gave support to the Government of the Punjab in what they did, then the people should be pardoned if they demanded that a Royal Commission should be appointed to enquire into the Punjab affairs and report direct to His Majesty. He suggested a Commission consisting of Lord Haldane, Earl Curzon, Lord Esher, Lord Hardinge, Mr. Austen Chamberlain and Sir Lawrence Denning. He also suggested that Pandit Motilal Nehru should be added to the Committee. If the Government would not have him, then Justice Sir Abdur Rahim might be appointed. He had absolutely no objection to the addition of a non-official European to the Committee and the question of reparation to those who suffered in the Punjab should be added to the terms of reference.

Sir William Vincent said he saw that throughout there had been attempts to minimise the gravity when disorders had been put down. To state that when the Committee of Enquiry would begin its work, the mob would be found not guilty was to usher prejudice into the work of the Committee. He asked the Council not to prejudice the actions of any individual or any officer. He regretted that some members spoke so as to create a feeling of prejudices. At the time when martial law was introduced there was not uttered a single word against its operation, and it took some time before any voice was raised in some quarters.

His Excellency put the resolution to the Council, which was negatived.

Mr. K. K. Chanda (Assam) next moved for a committee of officials and non-officials to investigate the causes and nature of the recent outbreak of disorder in Delhi and the circumstances of firing upon the crowds there. He said that the question he was raising was of no significance when compared with the harrowing details they had just listened to about the Punjab, where in every place hundreds of people were shot down. He was an account of the history of the agitation, starting from a result of the passing of the Rowlatt Bill, and narrated the events which happened in Delhi, T

was a conflict of opinion as to the origin of the collision between the police and the people in Chandney Chowk and at the Railway Station. He read extracts from the evidence of Mr. Marshall who, the speaker said, had not been cross-examined, as he left for England immediately after the incident and said that even on his evidence firing on an unarmed crowd could not be justified. Responsible leaders in Delhi were known to the authorities. They could have been easily sent for to help them in dispersing the crowd. The speaker gave instances to show that the order to fire was given by unauthorized persons. It was a significant commentary that in spite of the shooting down of unarmed men, huge gatherings were perfectly orderly, and Swami Bradhanand's account of this fact had not been contradicted so far. It was eminently desirable that there should be an impartial investigation by a committee whose findings would inspire confidence. It was necessary in the interest of the Government itself that the action of its officials should be approved. If they acted improperly, surely the Government was not going to shield them from a mistaken notion of prestige. Mr. Chanda eulogised the attitude of Mr. Barron, Chief Commissioner, to whom the whole of India owed a deep debt of gratitude for not declaring Martial Law and turning Delhi into another Amritsar or Lahore.

On the conclusion of Mr. Chanda's speech His Excellency the Viceroy pointed out that Delhi was within the scope of the enquiry of the Committee which had been appointed. At this Mr. Chanda withdrew the resolution.

Mr. Chanda next moved for a mixed Committee to investigate the circumstances of firing upon crowds in Calcutta in April last. He gave an account of what happened in the city before and after the order of prohibition of the entry into the Punjab was passed against Mr. Gandhi by the Punjab Government. He admitted interference with street traffic by a crowd and said that nobody could complain that the Government felt called upon to step in to put a stop to the state of things which was hardly creditable to any one. But there was a conflict of opinion as to what led to the firing and whether it was justified. The people were anxious to know under what circumstances and by whom the order to fire was given and what precautions enjoined by law was taken. He asked whether civil force was first tried as the law required, and if not, asked why it was so. People in this country never heard of any casualties in connection with the recent riot in Australia and England, although the rioters there assaulted the police with deadly weapons. It would be well if the Government furnished an explanation why a humane measure could not be adopted in this country as was done in Australia and England.

Amik Sir Umar Hayat Khan said that wherever the disturbances happened the cause was the same. It would be just as well if the same Committee which would enquire into the Punjab, Delhi and Bombay affairs would also enquire into what happened in Calcutta. It would help the Government to come to a final decision at once.

Mr. Abdur Rahim opposed the resolution, and said the disturbances were not of such a nature as to necessitate any enquiry. The Government of Bengal handled the situation admirably, and the police did exactly what they were ordered to do.

Pandit Madan Mohan Malaviya supported the resolution to the extent that the Committee which had been appointed should also enquire into the Calcutta riots in April. He did not like the idea of a separate Committee.

Mr. Crum said he agreed with Mr. Abdur Rahim that the question ought to have been raised in the Bengal Council. None of the representatives from Bengal wanted this Committee of Enquiry.

Sir William Vincent said as far as he was aware, no demand had been made in the Bengal Legislative Council for such a Committee of Enquiry. That was a significant fact which the member should take note of. What happened in Calcutta was entirely different from what happened elsewhere. There was no reason to suppose that either the military or the police used unnecessary force. He was quite prepared to lay on the table the report which the Government of India had received from the Commissioner of Police, Calcutta. If what happened in Calcutta was made the subject of an enquiry, then it would be impossible for the Committee to make any progress. There was no reason for extending the scope of the Committee of enquiry.

Mr. Sarma said that in view of the fact that none of the representatives from Bengal wanted this enquiry and as an enquiry into the Calcutta disturbances might provoke acrimonious discussion, he hoped Mr. Chanda would not press for a committee of enquiry.

Mr. Chanda, in replying, said that Mr. Abdur Rahim was wrong in stating that the question was not raised in the Bengal Council.

Mr. Akhil Chandra, Dutt wanted to raise the question, but the Government of Bengal did not want this enquiry. Except one, none of them opposed it. He stated that the press in Bengal had unanimously demanded an enquiry and quoted the "Statesman" to say that what happened in Calcutta should be within the scope of enquiry of the Committee.

Sir William Vincent said no resolution was brought forward in the Bengal Legislative Council.

Sir William Vincent, replying, said that it was surprising to find that the members representing the provinces were advocating the motion, while those who actually represented that province did not accord their assent to it. Since the riots occurred there were also meetings of the provincial conference and so far as he was aware no attempt was made for any enquiry of the character proposed by the mover and it was a fact which ought not to be ignored. The character of the disturbances in Calcutta was entirely different from those which took place either in the Punjab or in Bombay. There was no serious outrage in Calcutta, there was no necessity for the introduction of martial law and there was no summary trial. They consulted the Government of Bengal and they considered such an enquiry inadvisable. Moreover, only under most appalling circumstances the police fired, and he did not think that any responsible man would deny the justification for such action being taken. So far no allegation was made against the police or the military officer. Concluding, he said there was really no reason for extending the scope of enquiry to Calcutta.

On the other hand, it was desirable to limit the scope of enquiry as at present allowed. The resolution was withdrawn, and the Council adjourned till next Monday.

[REUTER'S]

Persia The Persian Agreement. Unfounded Reports.

LONDON, September 10.
Reuter learns on high authority that the reports spread by certain hostile elements in Teheran that France and the United States have protested against the recent Anglo-Persian agreement, are entirely without foundation.

China

Opium in China. Authorised Cultivation in Kweichow.

LONDON, September 10.
SHANGHAI:—A message from Kweichow states that the Provincial Government of Kweichow has publicly authorised the cultivation of opium. It is believed that this is in deliberate defiance of the recent British enquiries with regard to renewed cultivation.

Cholera in China.

Serious Outbreak at Honan and Wei-Hai-Wei.

LONDON, September 10.
SHANGHAI:—The epidemic of cholera at Harbin is rapidly abating, but there is serious outbreak at Honan and also at Wei-Hai-Wei, where there have been over 200 deaths in ten days.

(ASSOCIATED PRESS)

The Northwest Frontier. Tribesmen and a Rumour.

SIMLA, September 10.
A Press communique says.—There is nothing to report north of the Kabul river. The evacuation of Dacca has commenced. Some shots have been exchanged with the raiders in the Peshawar District. Tirah and Waziristan are quiet. An aeroplane reconnaissance yesterday to Muzar in Upper Tochi was fired at and retaliated by bombing. A party of Waziri raiders is reported out in the neighbourhood of Fort Sandeman. A rumour has been current among the tribesmen of Waziristan to the effect that our troops were about to evacuate Tochi. It was apparently in consequence of this rumour that the large Waziri Lashkar, referred to in communiques of 6th and 8th, moved on Tochi. On finding that there were no grounds for the rumour, the tribesmen dispersed abusing their leader, and General Nadir Khan whom they believed responsible for starting it.

నరసారావుపేట.

నరసారావుపేట, సెప్టెంబరు 11:—మాపురమును మా నినేటి కలెజీకి అయిదు సంవత్సరములైనది. మొదట్లను ప్రజలె న్నుకొను మాతృమనుడ గవర్నమెంటువారిచ్చిరి. ఈ మాపు నినివారిని రెండు వార్షికముగా చేసి యుద్ధము మొదలు నెన్న కొనుట 1 నెల 15 వ 22 తేదీలు నిర్ణయించబడినవి. ఒక వార్షికము నలుగురు ప్రిదర్శకు ఒక రెండో ఒక త్రైత్యుడును రెండవ వార్షికము ఇద్దరు ప్రిదర్శకు, ఒక త్రైత్యుడును క్యాండిడేట్లుగా నున్నారు. మొదటి యెన్నికలలోనే విద్యార్థులలో గాక రెక్కినవారు గూడ నీ మొదలువదనికి అభిలషించుట జూడ తక్కువవర్గాలు తెలియజేయుచున్నది. నోట్ల నిమిత్తము వీరు పడుచున్న శ్రమ, యింకరిని చెప్పరాదు. ఎక్కి డెక్కడి వారిని స్నేహితులు చేసుకొని రాత్రిశ్రమలయి కడు ప్రయాసతో ఒకరై యిండ్లకు గడవ వూరలు సమవుచున్నారు. ఫలితము తెల్లముదన నో ర్వలలో తేలగలదు. ఎన్నికలయందు యే విధమైన సంబంధములేని జీవీ మన గాక పట్టులలో ఒక క్యాండిడేట్లు నిమిత్తము ఒకరైన ప్రోత్సాహపడుచున్నట్లు తెలియజుచున్నది. తమ ఎన్నికలలో సహాయముచేసి యందుకు కావలసిన ఆచారములకొరకై వారు శ్రమపడుచున్నారట.

పంపాబు నిధి.

అయ్యో, ఆంధ్రరాష్ట్రీయోజనంబువారు పంపాబు నిధికి కలకత్తాలో జరిగిన ఆఖరి భారత మహాసభాస సంఘములో కేవలము వాగ్దానము చేసిన 2000 రూ. విరాళము మంజూరు బందరుగా కనుగొనెను ఈ దిగువములైనట్లు శ్రీ కొండా వెంకటప్పయ్య వంతులగారికి భక్త్యుల మనసయింది నాటి కంపంబుడెను.

కల్లూరు మూర్త్యవారాయణ రావుగారు 50-0-0 ఒక అభిమాని 25-0-0 నేమూరి వేంకటసుబ్బారావుగారు 20-0-0 కడ్లమన్నాటి నరసింహుగారు 10-0-0 శిలం జగన్నాథ రావు వాయుడుగారు 10-0-0 ఎండూరి బావయ్యగారు 5-0-0 దివాన్ బహదూర్ వారజానీ సుబ్రహ్మణ్యముగారు 5-0-0 కడ్లమన్నాటి వేంకటకృష్ణముగారు 5-0-0 పాలకుర్తి రంగారావుగారు 5-0-0 నేమూరి రామచంద్రారావుగారు 5-0-0 అయిదురూపాయల తోపు విరాళములు 48-0-0 మొత్తము 188-0-0 లు.

ఇందుకు భో. వట్టాభిషేక రామయ్య.

“మృత్యులకు ఆఫ్ బర్నా” వేరిట నిజీవలనే యారంభించిన బర్నాభాషావ్యతిరేకము సంపాదకులగ నున్న మాంస తేయనగారి నెరవోవారికుడు రెయిన్స్ వను సమీక్షముననే నడిపిదిలో పాడచెను. ఆరిసిస్ట్రే హితులలో నొకనిని గూడ వాడు పాడిచెను. తేయనగారు ఆనువదలిలోనేని ఆతి కాలముననే మరణించిరి.

ఎక్కిడుకేసను నరకును ఆరిసిభార్యయు భార్య చెల్లెలు నడిరెయిన్స్ ఫిల్మిన్స్ కన్సల్టెంట్ ది.ఎస్.ఎస్. ఒక కేసు రంగా కలకత్తా చీఫ్ మేజిస్ట్రేట్ ను దీప్తిరేఖుగారు కేసువిచారింపిరి. ఫిల్మిన్స్ కన్సల్టెంట్ సీమియంటియం దుంచబడిన మి చెల్లెలు నా ప్రి విచారిణి చేయగా ఆమె యిట్లు చెప్పెను. నాలుగేండ్ల క్రిందట చంద్రినగంనులో నున్న కుటీరమునందు నేను కేసునది నెలుగుదును. క్రిందటి ఆగస్టు నెల 7 వ తేదీ నామె కను చెల్లెలు ఫిల్మిన్స్ ను నాయంటికి తీసికొనివచ్చెను. ఆ ట్టుంచినందులకు ఫిల్మిన్స్ సంపాదించు డబ్బు సగము నాకిచ్చుటకు రెక్కిన వానిలో కడ్లము పోన రోజానా 2 రూపాయలకు కేసునది కిచ్చుటకును ఏ రూపాయలు జరిగెను. నా ప్రి విచారిణిలో నామె తాను విట కెల్లెల నుంచుచున్న దనియు, వుద్దానది, ప్రాణనది, ఆను మురురువురు తనయొద్ద నున్నారనియు నామె చెప్పెను. ఈ యద్దలు శ్రీమతి మిచేల నాకృత్యమును బలపరచిరి. కేసు 22 వ తేదీ నాటికి వాయిదా వేయబడినది.

కంక జేజీ ప్రభుత్వ ప్రకటనలు:— ఆగస్టు 29 తేదీ నాటి ప్రకటనలో కిరీకాలపు వరిపంట సంకల్ప ప్రకటనగ నుండగలదని తెలుపబడినది. అటుకిరీకాల వరిసమీక్షయందు బట్టి కిరీకాలపు వరి సమీక్ష ధాన్యము 17 లక్షలబిళ్లలు అనిగా 48/5 కొట్ల మునుగులగునని ఊహించబడుచున్నది.

అంతరాష్ట్రీయ కార్మిక సభ.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు:—సంధి వరకుల ప్రకారము రుపబడిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కార్మిక సభ ఆగ్టోబరు 12 (9) వ తేదీని వాషింగ్టనులో జరుగు నానాజే సంఘముందలి ఒక్కొక్క మెంబరు నలుగురుప్రతినిధులు నుండవచ్చును వారిలో ఇరువురు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, రెక్కినవారిలో నొకరు కార్మికల ప్రతినిధి, నాల్గవవరకు యజమానుల ప్రతినిధి, హిందూ జేజీ ప్రభుత్వము వారికిరీంద్రావతినిధుల నెన్నకొనిరి. ఎల్. జె. కె.గ్లా, సి. ఎస్. వి; సి. వి. ఇ, ఇండియా ఆఫీసు, ఆనంద్ రిల్ ఎ. సి. ఛాటర్జీ, సి. వి. ఇ; సంయుక్త రాష్ట్రీయముల మాఖ్య కార్యదర్శి. యజమానుల ప్రతినిధి. ఎ. ఆర్. మార్యాదారు టి. ఇ; ఇండియన్ జ్యూటుమిల్లుల అధ్యక్షుడు కార్మికుల ప్రతినిధి నారాయణమలవారు జోషీ గారు జాంబాయి.

స్వామయ్యూర్ సర్. జె. జి. వుడ్డోఫీగారు రాజీనామా నిమిత్తమున వారిస్థాన మహామహావాధ్యాయ వారి ప్రోత్సాహశ్రీగారు కలకత్తా ఎక్స్టామినేషన్ బోర్డుసభ్యులగ నిమిషించుటదిరి.

జాంబాయి రాజధానిలో ఇన్స్పెక్షన్ జ్యూరమును, న్యూమెనియా జ్యూరమును చాల విశేషముగ వ్యాపించుననుభవమున జాంబాయి ప్రభుత్వమువారి యధీనముందుకు ప్రభుత్వము లన్నిటియందును మహారోగనివారకకాసన మువయోగించబడును.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు:— లాల్పూరా ఉత్తరప్రదేశ్ యందుండి 10-వ తేదీ నెరవో డెక్కాకిరీదులపై రుపాటలు కార్మికి, వానాజీయలు తమలోతాము కలసింపిరిని గూడ తెలియజుచున్నది. జాంబాయిలసమీక ప్రభుత్వములో నింక ఎక్కువ మంది కుమ్మరుదారుల కొలకు వేదియందుండి 70 గురు కొండ వారు జంబాయిలాద్దగ నున్న రుపాటలను ప్రయోగించిరి.

జాంబాయి రాజధాని మరవోధకులప్రతినిధి సంఘము వారు సంఘాధ్యక్షులగు రెవరెండు సి. టి. హిల్లుగారి యాజమాన్యమున నొకబహిరంగసభ నెరవించిరి. మక్రవారకుల కైద్యకాఖవాడు చేసినపనినిసూచి రెవరెండు డాక్టరు డల్లి యు జె. వాల్మెనుగారు రుపాటనింపిరి. ఇట్టి పని కొక నెలతేనియు ఆరకాళమున్నది గావున విశేషముగ సామ్యము సంపాదించుటకు శిర్యానింపబడినది. విద్యావ్యాప్తన విషయమున గూడ బాగుగని చేయబడునని వారు శిర్యానింపిరి. మహామృత్యులలో విద్యను విశేషముగ వ్యాపింపజేయు టిక్కుం తా నక్కుకముని రెవరెండు పాల్పి జె. వెంకటేశ్వరుగారు చెప్పిరి.

హరికిషణాలలు.

వీరితో సంభాషించిన యొక్కరు

“ఇండియా” పత్రిక క్రింది వ్రాయుచున్నారు. — భారతదేశ పరిపాలనా వ్యవస్థను సరిగ్గా వర్ణించుటకు దాని ప్రభుత్వమును, అన్యాయ వర్తనమును నిరంకుశవర్తనలను, జీవితావస్థలను యెడల తృణీకారభావమును విశేషముగ ఉండుటచే వానిపై అధికారియర్ప అవసరముని తోచకపోదు. ఆంగ్లో ఇండియనులు చేయు విచారణలన్నియు అధికారుల వీక్షణియలను లొంగదీయకుండును మానవ నిత్యభావమును సంక్షుతించుచుండును.

హరికిషణుల లాభానికి విషయములేదు. వీరిని శిక్షించుటలో ప్రభుత్వమువారు తమకు భయపడకుండుటకై వీరిని శిక్షించిరి. ప్రభుత్వమువారి తలపడలేదు? ఈవిధము భావము; నిష్కలంక. వృద్ధులు; దైత్యసంపన్నులు; రాజప్రతినిధి తెలియపుట భయపడుచుండువాడు. పాగడ్ల తపస్విగారు వాడు కాదు. తన జీవిత ప్రారంభమునుండియు స్వాధ్యాయ ప్రావీణ్యమునకై కృషి చేయుచుండెడివాడు మాత్రం తన స్థితిగతులను సుఖవాతము లొసరిండుటకై నిరంతర ప్రయత్నములను చేయుచుండెను.

సింధుమహాసముద్రము చేరు ప్రయాణము సంతోష వాతముగా నుండెను. కాని మనోసందాహకముగ ప్రయాణ మొకటి మాత్ర మాత్రమే జరిగినది. తమవచ్చును. లాహోరు మొయిలులో సుకపాతము కాలమున బయలుదేరినది. నాబండ్ల ప్రక్కనే యొక భారతీయుడున్న బండికూడ యుండెను. మే మిరువురమును మొదట మాటలాడలేదు. కాని వారి వద్ద “సినిమా ఆంధ్ర మిలిటరీ గెజెట్టు” పత్రిక యుండుటచే, దానిని చదువవలయునను అభిలాషతో వారి నాయనా దా పత్రిక కొరకడిగిరి. అప్పటినుండి మా సంభాషణ ప్రారంభమాయెను. ప్రథమమున నేను వారితో చాలకాలము మాట్లాడలేననిగాని, వారు వారితో మాట్లాడలేనను అభిలాష గాని నాకు లేదు. కాని ప్రారంభమైన సంభాషణయు అదినవంతులకు జరిగినది. మేము కరాచీకి వచ్చుచున్న ముగిసినదిగాదు.

వీరి మిత్రత్వ మొంతము ప్రశంసార్హము. (ఇది భారత సంస్కృతల వ్యభావము). వీరు చెప్పిన విషయములన్నియు నా యంగీకారమును బడసినవి. భారతదేశములోని అక్రమపరిపాలనను, భారతీయ జాతియనులను కొంతగానూ అభిమానమునుగలవని వీరు చెప్పిన వాక్యములలో నతిశయోక్తి యొక మాత్రములేదు. వీరు వాంఛించిన సంస్కరణములు అతివిస్తారముగ లేవు. అవి తాత్కాలికములుగ నున్నవి. భారతదేశమున సంపూర్ణ ప్రజాస్వామ్యస్థాపనమునకు సమయముగ ను పరికల్పము కాలేదనియు, ఇందులకు ప్రారంభ ప్రయత్నములను జరుపుటకు గలిగిన సమయము వచ్చినదనియు వీరు ప్రహేళిక రసి తలంచెదను. ఇదియంతయు వదిలెత్తవలయు బూర్వము జరిగినది. అప్పటినుండియు స్థితిగతుల లెక్కరితముగ మారి పోయినవి.

ఈరీతికొనెరి మాత్రమే వ్యవహారము గూర్చి మాటలాడెను. ఈతడు కేంద్రీయ విద్యార్థిగ నున్నప్పుడీతని విద్యార్థి జీవితము మిగుల విజయవంతముగ నుండెను. అనేకులు వీరి సాహిత్యమును మెచ్చి తమ గృహముల కాహ్వానింపుచుండిరి. కాని యీమిత్రులు భారతదేశమున కుద్యోగులుగ వచ్చిన పిమ్మట వారి వర్తనము మారుట యారని తెలియు విచార జనకముగ నుండెను. ఈతడు వారందఱకు జోయిశవుడు వారతనిని తమ సేవకులను జూచియున్న చూచుచుండిరి. కేంద్రీయలో వీరెల్లరును మిత్రులు; భారతదేశములో వీరికి మధ్య అధికారాధిక్యత యుండెను.

ఈ విషయము లన్నిటిని గాంచుచున్నను, యీతని బ్రతిష్ఠా సామగ్రియల యెడలను, బ్రతిష్ఠా ప్రతిస్థాపనములయెడలను బ్రతిఘటించు నెడలను గౌరవము పోలేదు. ఈతడు వ్యక్తుల భావములను, వర్తనములను మిగుల దూరదృష్టితో, నిష్పక్షపాత భావముతో విమర్శించుచుండు టాక్యర్యజనకము. ఈతడు తన బ్రాహ్మణ్యమునకు యీతనికి జాతివైషమ్యములేవు. తన కన్న మరగొంథులయందును భక్తియుండెనని యీతడు చెప్పుచుండును.

ఇట్టివానిపై శంకలు ప్రభుత్వమువారు చర్యదీసికొని చట్టానుసారమున కరడు శిక్షకు దాయెను. వీరికి విధించబడిన శిక్ష సర్వకాలములయందు స్వాతంత్ర్యప్రియుల భండనమునకు పాత్రమగు చుండును. భారతదేశాధికారుల అభిప్రాయ ప్రకారము తమకు రుచింపని మాటలను చెప్పుటయే రాజద్రోహము.

మనచరిత్రమును రాజద్రోహమునకు శిక్షకులైనవారు యిప్పుడు మనాపీయముగ పరిగణించుచున్నారు. వారి కిచ్చిన లాభాగారముడ యిట్లే కావచ్చును. కాని యిట్టి భావముల మూలమున ప్రస్తుతము విధించబడిన శిక్షా కార్యము గాని, తత్ఫలితములగు కష్టములుగాని నశింపవు. ఇంతమాత్రమైన భారత ప్రభుత్వమువారు తాము చేసిన కార్యములకు వా భ్యంతరహింసకుండు జాలరు. ప్రతీకృష్టులు అప్పటి చేసినా నుట కధికార మిచ్చబడినది. ఈలోపున హరికిషణుల లాభాగార ఆందమాన్యు చరణమునకు బోకలసి యుండును. ఈవిషయమున త్వరతో తగిన చర్యను తైకొను టత్యంతసరము.

నోటీసు

కృష్ణా డిప్రీక్టు కొత్తూరు డిప్రీక్టు మునసపు కోర్టులో సమయముగ వీర్రాజు అనే ఆయన అసలు 30 ఆఫ్ 1917 రున తోట జన్మమృత్యు పగయిరాల వయన తనతండ్రి లేలు శివరామస్వామిగారు పొందిన తనబాడికిని బట్టి ఫయనలు డిక్రీ పొంగుటకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నాడు. వాయిదా 26-9-19. తోట జన్మమృత్యు యొక్కడ వున్నదిన్నీ తెలియలేదు. ఈలోగావచ్చి ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలసినది. లేనియెడల ఈ నెంబరులో ఎక్కువార్టిగా ఉత్తర్వులు కాబడును. (1760)

T. Suryanarayana Rao,
Pleader for Petitioner.

అమృతము నకు. 1750

రైతు నల్లన, కోనూ, నెలకేరు, నల్లన శేరు సామానులు, జల్లెడకేళులు, యితర అన్నిరైతుమిల్లు సామానులు, ఎమిరి, మొట్టుపాల్లు, వైరెట్లూ, బెల్లింగులు, నాప్టింగులు, పుల్లిజుకైరా యాకర్లు సామానుల సరఫరయిన ధరలకు యియ్యబడును. ఇంతియే కాక కూర్మిజుకయిలు, లూచికేటింగు ఆయిలు, గ్రీజు, 50 ప్రాడుకయిలు ఖాళీ పీసాలు, 400 పాల్లు గాబులు పట్టు ఖాళీపాల్లు విక్రయమునకు సిద్ధముగావున్నది. ధరలకు యీ క్రింది వివరములు యింగ్లీషులో వ్రాసియెవల జరగాలు యియ్యబడును.

S. Venkatarama Aiyar & Co.
Post Box No 107 Madras.
Telegraphic Address, Genuine.

ఆంధ్రమహానగరము
(ఆంధ్రా (శ్రీ ను.) (1754)
312, తింబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మదరాస్.
ఇది లాభమును గడించుట కేర్పరుచు బడలేదు. తెలుగువారికి అనుకూలముగు భోజనము పెట్టుటకు మాత్రమే యేర్పరుచబడినది. వంటచేయుటకు తెలుగుదేశపు బ్రాహ్మణులే నియమించబడిరి. ప్రారంభమై నెలదినములు మాత్రమే యొనరి. సుమారు 100 మంది ప్రతిపూలను భోజనము చేయుచున్నారు. చెన్నపురికి వచ్చు ఆంధ్రులందరు యిక్కడ భోజన సడ పాయము పొంద ప్రార్థితులు.

శ్రీమద్భగవద్ గీతారహస్యము
547 అను 1567
కర్తయోగ శాస్త్రము
శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము
శ్రీ నారాయణస్వామి శాస్త్రిచే వరివర్తితము.
ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.
వావిళ్ల - రామస్వామి శాస్త్రిలు లండన్ సెన్సె, 192, ఎన్.ఎస్.డీ, చెన్నపురి. ఈ.

కుమారి ఆనవము
దస్త్ర, రొమ్మపట్టు, అబ్రుకము, గొంతు బొంగుబొట్టు, మాట రాకుండుట, బ్రాంచిటిను, జ్వరగ్రస్తము, తెగని దస్త్ర, మున్నగు క్యాసకోక వ్యాధులన్నిటికిని సిద్ధమౌను. ఒక పీసా నెల రు 8-12-0 అయ్యతమే
r646] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.
చెటిలు, బియ్యము, నూనె, ముత్రములలో కల్పితేని నువ్వులనూనె, కొబ్బరినూనెలను వరి నువ్వులనుగ తయారు చేయుటను, ధరలు సరిపముగ నుండును. (1608)
కలాసము:—పి. ఎస్. వెంకటేశ్వరలనాయుడు మర్చంట్లు అంతు కమిషను ఏజంట్లు
బరంపురు గంగాం.

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ వేనాలు వచ్చినవి.
క్రొత్తగా భరణు తగ్గించబడినవి. బ్లాక్ బర్న్ రు. 3-4-0. నెప్ట్యూన్ నెం. 210 రు. 8-12-0. స్క్వాక్ రు. 6-8-0. వాటర్ మెక్ నెం. 120 రు. 8-12-0. ఆల్బెర్టా డ్రాగన్ రు. 2-9-0. గిరి బ్రదర్లు, వైష్ణవర్లు, ట్రిప్లికేట్, మద్రాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు
వీరినందుకు సంతోషములగు వస్తువులు చేరబోయినవి. చెల్లి నంబంధులకు పుట్టు, దురద, గజ్జి, పొడలు, మొదలగు, చక్కగా భూట అత్యాశ్చర్యకరముగా పొగడును. చక్కవైన వస్తువులను, నువ్వులు, నాణెములు ఇచ్చును.
అన్నిబోట్లకు క్రయమునకు దొరకును. ప్రతి బిల్లుపై మాహామాన్ గుర్తు బొగ్గతగా గమనింపును.
ఎస్. రంగనాథం కెట్టి అంతు బ్రదర్, మదరాస్.

శ్రీ ఆంజనేయ మంత్ర శాస్త్ర గణిత ఆరూఢం
ఇందునల అందరికీ తెలియజేయడ మేరకునా. —
జరుగబోవు సంకరులను అందంగా తెలిసికొని గోరవారు, కష్టములనుగా వ్రాసి, దానిని ఒక కవచంలో నంది బాగుగా నీలుచేసి క్రింది ఆద్రనుకు పంపండి. మీయొక్క నీలుకవచము తెలియజేయడనే తగుమైనదయ్యు వ్రాసి, మేము వ్రాసిన జవాబున్న, మీ యొక్క నీలు కవచము చేర్చి మీకే అంతుబడును. అయితే మీరు ప్రశ్నలను వ్రాయవచ్చును, అందు గంట నిమిషము లను ఆయనా లేక పుట్టిన సంవత్సరం నెల లేదా గంటలను ఆయనా అవశ్యం కనిపించవలెను. కవచంలో కూడనే క్రింది వివరించుచుండు కట్టుం మణిఆర్థములను అంపిన నేగా బయలు చెప్పబడజాలదు. అయితే దొంగతనముగాని, నవర్య మెంటుకు విరోధమైనవాటికి గాని బయలు చెప్పబడజాలదు.
ఇదియును గాక, “పుర్రశంకానం” “వ్యాపారాభిరం” “సర్వకార నివారణ” “సర్వకార్యసిద్ధి” మొదలగువాటికి రక్షాబంధనములు తయారు చేయబడును. వాటికథలూ ఫలము లు కూడ చెప్పబడును. వివరములను తెలుగుములయన వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

For further particulars please apply at the below address.
కట్టుం - వివరము.
ఇండియాదేశమునకు
1 మొదలు 5 ప్రశ్నలకు చార్జి 2-0-0
6 వైగా, ప్రతి ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 0-4-0
రంగును, సింగపూరు మొదలగు నెలవంటి ప్రదేశములకు
1 మొదలు 5 ప్రశ్నలకు 2-0-0
6 కు వైగా ప్రతి ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 0-4-0
పి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్యర్.
(1741) ప్రయత్నము కట్టుం.
వలసనాక, (దక్షిణ ఆఫ్ఘాను జిల్లా)

<p>Karola</p> <p>మందులమునకు మంచిమందు</p> <p>కరోలా.</p> <p>వానలేదు, విరుచిలేదు, క్షయకాశము, పులితేపురాదు, భేదులుగావు, దిసము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యెలాగున గర్భకోధన గావించును.</p> <p>1 పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-8-0.</p>	<p>Frasers Lever Tonic</p> <p>శ్రీ జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>పైత్యమునకు మంచిమందు.</p> <p>రోగులకు సంభవించు తల రాప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మువలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-12-0.</p>	<p>Kuhalti</p> <p>కుల్ హల్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు ఎరువుగా గాని గోధుమరిలగుగా గాని మార్పు కలదు. ధ దో ధ లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్వేషన్ డ్లె వెల్టె 1-కి రు. 2-4-0.</p>		
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="201 845 749 1075"> <p>W. E. SMITH & Co., Ltd</p> <p>Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.</p> </td> <td data-bbox="749 845 1255 1075"> <p>డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)</p> <p>మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.</p> </td> </tr> </table>			<p>W. E. SMITH & Co., Ltd</p> <p>Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.</p>	<p>డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)</p> <p>మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.</p>
<p>W. E. SMITH & Co., Ltd</p> <p>Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.</p>	<p>డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)</p> <p>మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.</p>			
<p>మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము</p> <p>368</p>				

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అశోక్కుమన రాష్ట్రమును విజయము చేసిరి. అందుకు సాక్షాదకముగా పుష్పి విజయము అనబడుచున్నది. ఈ పుస్తకమును అశోక్కుమనమున కలుగజేసి కరీరసాక్ష్యమును దృఢపఱచెను. ఆ యోర్వర్షాధిపి బహిష్కరించెను. ఈ పుస్తకము ఇకపాటికా నడుచుచును. పోర్టుగార్తీయులు నేటి కురింత సంవత్సరము. ముంబై ప్రాంతములో నున్నది. (219)

దైద్యశాస్త్రి మణిలింగర్ నోవిందజీ,
అరంబిగనా కొనకాలము, 167 ప్రాజ్యోమహాన

మరియు చందనము

(1251) గుర్రమునకు మోలము

మరియు పుచ్చమునకు పుచ్చము ఎలవడిన
తరియినది. పచ్చము లేదు. పిఠివారి
చుట్టును నుంచుకొనియు నుంచును. గుచ్చ
మీద నుంచి నుంచుకొనియు నుంచును. ఎలవడి
మోలము, పుచ్చము, పుచ్చము, పుచ్చము, పుచ్చము
గుర్రమునకు మోలము, పుచ్చము, పుచ్చము, పుచ్చము, పుచ్చము

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్మార్గమును బట్టి జీవ నాత్రి శే
యటకు వలయువారు ఆయన క్షేత్రవార సంగ్రహమును

1706 వైద్య విద్య

ఆను గ్రంథమును చదువును. ౪౨ సం, టిపాఖ్యుల్లెను.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
౨౭, చీనాబజారు, మదరాసు

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస
ఈ పత్రక సాంకేయము. జైలముల క్షమా. (వలదినినది కలింప
చగినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నవి. త్వరపడుదు.
(పతి 1-4 రూ 0.12-0, పోస్టేజీ రూ 0-3-0.
శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం. (1700)

పాశ్చాత్య పేంకటాచలవర్ణితలవారి
అయిర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

[illegible]

2. ప్రవేశన తైలం :— వైకుంఠ గడ్డకును, నందుల నొమ్మి
 పోవుటకును మంచిమందు, నీసా 1-2 0-0-0, ది-2 2 ఘజాం.
 3. తైల్యన రాసవం :— వీనిని నేనించినప్పుడునుండియే
 మూత్రమును కట్టుక (కలరా) వాంతివేగి, నీరవేసి, బుచ్చి
 భేదము గుణము కాగవచ్చు. నీసా 1-2 1-0-0, ది-2 1 ఘజాం.

[illegible]

సం. 1	సం. 2	సం. 3	సం. 4
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24
25	26	27	28
29	30	31	32
33	34	35	36
37	38	39	40
41	42	43	44
45	46	47	48
49	50	51	52
53	54	55	56
57	58	59	60
61	62	63	64
65	66	67	68
69	70	71	72
73	74	75	76
77	78	79	80
81	82	83	84
85	86	87	88
89	90	91	92
93	94	95	96
97	98	99	100

అంతా సంతోషంతో ఉన్నారు. అంతా సంతోషంతో ఉన్నారు.

ప కటన

మహా మహాపాథ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్న కవి
 చిత్రమాలైన అచిత్రమాలైన న ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు.
 ౧) భాషాభిమాన తెలలైననీగ్రంథముల నమ్మవేయించుట
 పైదలనీ వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయ
 ను చేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాంశ్చిత్త్యములను బడ
 గలరు. అందువలన భాషా నేతను జేయుటయును విశ్వహా
 యందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహ
 య జేయుటయును లేదు. మహర్షములు గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవమ్మ (నాటకము) 2 ఘటి
 చలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము,) 3 అజామిఖో
 భ్యానము, (యక్షగానము,) 4 సత్యనారా
 ణసాయనము (ప్రబంధము.)

ఈ విషయమై విశవములను తెలిసికొన గోరువాడు
 చిత్రనామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు

ప్రతులికా కార్యాలయము, తంబుపెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సత్యాగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

హిందూ దేశమునందు తయారైన నూలుతో
 మన దేశపు చేతిగుగ్గములవలన నేయబడినవి.
 ఇరుకంటి లేక గుండంచు 60-వ నెంబరు 54
 అంగుళముల వెడల్పు గలది గజము 1-కి 1-0-0.
 ఇరుకంటి లేక గుండంచు 40-వ నెంబరు 54
 అంగుళముల వెడల్పుగలది గజము -కి 0-14-0.
 సాధారణమైన తువాళ్లు, ట్వీల్డ్ 1-కి 0-10-0
 అంతకుపైన వెలగలిగినవి కూడ యున్నవి.
 నూలు చేతిరుమాళ్లు 60-వ నెంబరు 1-కి 0-4-0
 స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్సు కంపెనీ,
 505, హాడిసన్ బీచ్ రోడ్డు, లిమిటెడ్,
 (982) కంజీవరం.

వివా కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు, ఉప్పు, ఇనుపనాణెములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించియు ఈ క్రింది కంటెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా నాలోచింపబడినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి వంతనే వానిని సకాలములో పరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, రెవల్యూయరీ సెంటర్స్, రు.

389

మదరాసు

(పై కామ్యూటర్ గోడవన్నడు ఈ కత్రిక పేరు కూడ మదహరింప గోరుచున్నారు.)